

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZŠ A MŠ HOSÍN

„Škola pro děti“

MOTTO

„Vzdělávání mysli bez vzdělávání
srdce není žádné vzdělávání.“

Aristoteles

Obsah

Identifikační údaje	2
Charakteristika školy	3
Úplnost a velikost školy	3
Umístění školy	3
Charakteristika žáků	3
Podmínky školy	3
Spolupráce s dalšími institucemi	4
Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery	4
Charakteristika pedagogického sboru	4
Dlouhodobé projekty	4
Mezinárodní spolupráce	4
Charakteristika ŠVP	5
Zaměření školy	5
Zaměření školy	5
Výchovné a vzdělávací strategie školy	5
Zabezpečení výuky se speciálními vzdělávacími potřebami	7
Péče o talentované a mimořádně nadané žáky	8
Speciálně pedagogická péče	8
ŠKOLNÍ DRUŽINA (viz samostatná příloha)	9
Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelky jsou seznámeny s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých pracovních skupin zapojují do úprav tohoto programu. K propojování dochází zejména při realizaci projektového vyučování. Práce školní družiny přispívá k naplňování obecných cílů školy.	9
Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie a průřezová témata	9
Klíčové kompetence	9
Cíle klíčových kompetencí vzdělávacího programu	10
Vzdělávací program usiluje o to, aby žáci v průběhu školní docházky získali základy všeobecného vzdělání, aby byli vybaveni dovednostmi a schopnostmi potřebnými k jejich dalšímu sebevzdělávání, k dorozumívání a komunikaci s lidmi.	10
Průřezová témata	15
Výchova demokratického občana	18
VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH	20
Multikulturní výchova	23
Začlenění průřezových témat do ŠVP	31
Vzdělávací oblasti a učební osnovy	36
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	37
Anglický jazyk	38
Český jazyk a literatura	42
Učební osnovy (viz samostatná příloha)	90
Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	91
Obecné zásady hodnocení žáků	91
Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení	105

Identifikační údaje

Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ a MŠ Hosín

Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Hosín, příspěvková organizace

ADRESA ŠKOLY: Hosín 41, 373 41 Hluboká nad Vltavou

DATOVÁ SCHRÁNKA: e9f742u

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Jan Čipera

KONTAKT: e-mail: zs@skolahosin.cz web: www.skolahosin.cz

IČ: 75 000 695

RED-IZO: 650043898

KOORDINÁTOR TVORBY ŠVP: Mgr. Jan Čipera

Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Hosín

ADRESA ZŘIZOVATELE: Hosín 116, 373 41 Hluboká nad Vltavou

KONTAKTY: e-mail: obec@hosin.cz tel.: 387 221 943

DATOVÁ SCHRÁNKA: yscb78m

Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2019

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2019

.....
Mgr. Jan Čipera
ředitel školy

.....
Razítko školy

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola Hosín, příspěvková organizace je neúplná malotřídní škola s první stupněm, poskytuje vzdělání od 1. do 5. ročníku. Škola se řadí svým počtem žáků mezi velmi malé školy, což vytváří mimořádnou náročnost na kvalitu organizace vnitřního života školy a dodržování stanovených pravidel všemi účastníky vzdělávání. Právní subjekt slučuje základní školu, školní družinu, mateřskou školu.

Kapacita jednotlivých součástí.

základní škola: 34

školní družina: 30

mateřská škola: 35

školní výdejna stravy: 65

Umístění školy

Škola je umístěna na okraji obce Hosín, dopravní dostupnost školy je dobrá, neboť v těsné blízkosti jsou autobusové zastávky.

Charakteristika žáků

ZŠ a MŠ Hosín je jedinou školou v Hosíně. Má charakter neúplné školy, protože má pouze 2 třídy pro základní školu. Škola vzdělává žáky jak velmi nadané (odchody na víceletá gymnázia jsou minimální), tak žáky průměrné i žáky se vzdělávacími obtížemi, včetně žáků s mentálním postižením. Vzdělávání žáků s LMP je realizováno dle individuálních možností, a to integrací v běžných třídách.

Podmínky školy

ZŠ a MŠ Hosín je neúplná škola. Škola má k dispozici 1 oddělení školní družiny. Žáci mají k dispozici zařízení školního stravování. Stravovací zařízení se nachází v budově školy. Budova školy disponuje 2 kmenovými učebnami, školním dvorem po 1. stupeň a školní zahradu pro MŠ a ZŠ.

Spolupráce s dalšími institucemi

- Škola spolupracuje s institucemi:
- Pedagogicko-psychologická poradna České Budějovice
- Psychologické centrum Domeček
- obec/město: pravidelná setkávání se starostou Hosína
- Policií ČR
- Filmová Akademie Miroslava Ondříčka v Písku
- Základní škola Boršov nad Vltavou
- školská rada: školská rada projednává záležitosti týkající se jak povinného rozsahu, tak i širší záležitosti života školy

Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Společné akce žáků a rodičů: akademie, konzultace dětí a rodičů s učiteli u daného předmětu, mimoškolní akce (výlety, exkurze), ostatní slavnosti, třídní schůzky.

Charakteristika pedagogického sboru

Na škole působí 9 pedagogů (5 pro ZŠ a 4 pro MŠ), včetně ředitele školy, zástupkyně ředitele.

Dlouhodobé projekty

1. Efektivní podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
2. Šablony do škol
3. Školní časopis- dlouhodobý trvalý projekt podpory mediální výchovy
4. Dětská Filmová Univerzita - dlouhodobý trvalý projekt podpory mediální výchovy
5. Partnerská škola v Keni

Mezinárodní spolupráce

Škola na mezinárodní úrovni spolupracuje:

partnerské škola: Projekt partnerství s africkými školami

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Zaměření školy

Naplnování cílů základního vzdělávání.

Vzdělávací strategie k naplnování cílů základního vzdělávání.

Naplnování této strategie je závazné pro všechny pedagogy ZŠ a MŠ Hosín, a to jak v přímé, tak i nepřímé pedagogické činnosti.

Naplnování cílů se uskutečňuje prostřednictvím toho:

1. co učíme, tj. prostřednictvím vlastního vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů
2. jak učíme, tj. prostřednictvím použitých výukových metod a forem práce
3. v jaké „firemní kultuře“ pracujeme, tj. nastavením klimatu školy, způsobem vzájemné komunikace a navyklými způsoby řešení problémových situací

Výchovné a vzdělávací strategie školy

Náš program reaguje na současné změny ve světě (ekologické a civilizační problémy, změny pracovních činností, využití informačních technologií, mezilidské vztahy...). Je proto zaměřený vychovat člověka odolného psychické i fyzické zátěži, samostatného, odpovědného, připraveného řešit problémy. Dá každému žáku takový základ, který potřebuje pro kvalitní úspěšný další život. Musí být schopen se prosadit v určitém oboru a dobře dělat to, co ho baví nebo k čemu má alespoň určitý vztah.

Na vývoj dítěte nejvýznamněji působí kromě rodiny učitelé – jejich osobnost, styl výuky, chování, sociální citění s dětmi. Na učitelích záleží, jaká pracovní atmosféra bude ve třídě. Aby se žáci ve školním prostředí cítili bezpečně, důvěřovali učiteli i ostatním ve skupině a pracovali v podmínkách, které podporují jejich celkový rozvoj, dohodli se všichni učitelé naší školy na určitých strategiích. Veškeré strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

Při realizaci tohoto cíle vycházíme ze skutečnosti, že žák si může osvojit strategii učení jediné tím, když bude soustavně vystavován úkolům zvládat určitou oblast v rozsahu a hloubce přiměřené jeho možnostem. Zásadní význam pro utváření strategie učení má způsob, jakým jej učitel touto problematikou provede. Rozhodujícím faktorem pro úspěšné plnění tohoto cíle je zabezpečení efektivního vyučovacího procesu jednotlivými učiteli, které je charakterizováno respektováním základních didaktických zásad, logickým systémem a využíváním rozmanitých, zejména aktivizujících metod učení. „Naučit se není totéž jako zapamatovat si to – jedná se o proces, při němž aktivně vytváříme významy. Do dlouhodobé paměti proniknou jen informace, které si žák utřídl a přehodnotil. Tomuto procesu přehodnocování více než poslouchání výkladu napomáhá praktická činnost žáka.“ Pro zajištění celoživotní motivace k učení považujeme za stěžejní individuální přístup k žákovi spolu s nastavováním individuální normy v hodnocení žáka a soustavné neformální realizaci sebehodnocení.

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Žák ve vlastním vyučovacím procesu musí u učitele vidět dovednost skládat souvislosti do logické struktury, kriticky přehodnocovat vlastní i cizí postoje („netvůrčí“ lidé mají sklon chytit se první myšlenky, která je napadne, a tuto nekriticky prosazovat). Úkolem učitele je pomáhat žákům v jednotlivých fázích tohoto procesu zejména výběrem správných činností žáka, jejichž pomocí může žák překonat nedostatek nápadů či neschopnost volby, a tyto činnosti ve vztahu ke konkrétním věkovým i intelektovým možnostem od žáka opakovaným procvičováním vyžadovat. Péče o nadané žáky se zejména realizuje v rozmanitější a složitější aplikaci a ve hledání alternativních řešení.

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

Rozvoj těchto dovedností se jen v malé části realizuje teoretickými poznatky o pravidlech komunikace. O úspěchu při realizaci tohoto cíle se rozhoduje jak v jednotlivých vyučovacích hodinách, tak i v mimovyučovací činnosti jsou nastavena a realizována pravidla vzájemné komunikace, učitelé musí přistupovat k chybám žáků v komunikaci stejně, jako k chybám ve vyučovacím procesu (trpělivě, nevztahovačně). Pro žáky je podstatné, aby byli přesvědčeni, že jejich stanoviska, jejich pohledy, jejich vyjádření, jestliže mají kulturní a věcnou formu, vždy najdou v učiteli pozorného posluchače a partnera do diskuse a že škola je pro ně bezpečné prostředí, v němž se nemusí ze strany učitele obávat výsměchu a odsuzování. Úspěšnost v otevřené komunikaci určuje kvalitu školního klimatu.

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Klíčovým místem pro naplňování schopnosti spolupracovat je využívání kooperativních výukových metod v průběhu celé školní docházky, ale v nemalé míře také dovednost pedagogů spolupracovat a projevovat vzájemnou loajalitu. Cesta k respektu k práci vede skrze věcné hodnocení konkrétních úkolů, ve kterém má chyba (jak ve vzdělávací, tak i ve výchovné oblasti) zejména didaktický rozměr (slouží k možnosti zlepšení, nápravy).

Ve vyučování nehodláme preferovat takové soutěživé metody, kdy úspěch jednoho žáka je podmíněn neúspěchem spolužáka.

Zabezpečení výuky se speciálními vzdělávacími potřebami

Na škole se nachází výchovný poradce a v případě potřeby krizové intervence je možné, aby žák navštívil člena školního poradenského pracoviště i v době vyučování. V tomto případě má žák nepřítomnost ve vyučování omluvenou.

Škola je otevřená i žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním. Třídní učitelé ve spolupráci se speciálním pedagogem zjišťují vzdělávací potřeby žáků a spolu s odborným poradenským zařízením zajišťují odbornou diagnostiku. V souladu s výsledky diagnostického vyšetření jsou třídním učitelem ve spolupráci se speciálním pedagogem stanoveny optimální postupy výuky a vytvořen individuální vzdělávací plán. Všechny postupy včetně zásad klasifikace vycházejí z příslušné legislativy (související vyhlášky, metodické pokyny, školní řád-část zásady hodnocení a klasifikace žáků) a jsou prokonzultovány se zákonnými zástupci žáků. Individuální vzdělávací plán obsahuje i zásady spolupráce s rodiči a je v něm formulován i podíl zákonných zástupců na jeho realizaci. Žáci se zdravotním postižením i žáci mimořádně nadaní jsou integrováni v rámci běžných tříd.

Péče o talentované a mimořádně nadané žáky

Vyhledávání a rozvíjení talentu a mimořádného nadání žáků patří do základních funkcí školy. Prvotní diagnostika probíhá na úrovni školy, ve druhé etapě škola spolupracuje s odborným poradenským pracovištěm. Na základě doporučení odborného poradenského pracoviště sestavuje třídní učitel ve spolupráci se speciálním pedagogem individuální vzdělávací plán v souladu s platnou legislativou. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky. Učitel může v rámci výuky diferencovat skupiny podle nadání žáků. Nadaným žákům učitel zadává školní i mimoškolní práci tak, aby bylo jeho nadání bylo optimálně rozvíjeno. Podle potřeby může nadané dítě pracovat i ve speciálním režimu. Nadání těchto dětí škola rozvíjí i při celoškolních projektech individuálně i při skupinovém vyučování.

Speciálně pedagogická péče

Speciálně pedagogickou péči bude zajištěna v případě naléhavé potřeby externím speciálním pedagogem ve spolupráci s třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Speciální pedagog podporuje rozvoj žáka, poskytuje poradenství rodičům a metodickou podporu učitelům. Koordinuje sestavení individuálního vzdělávacího plánu ve spolupráci s učiteli a rodiči. Zprostředkovává další odbornou péči a diagnostiku ve spolupráci s poradenským pracovištěm. Speciálně pedagogická individuální a skupinová práce probíhá zpravidla ve vyčleněném prostoru mimo třídu. Bude využívána i ambulantní péče. Rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy.

U žáků s potřebou individuální asistence ve výuce škola usiluje o zajištění pedagogického asistenta, který spolupracuje se speciálním pedagogem, třídním učitelem a případně s dalšími vyučujícími při naplňování IVP (= individuální vzdělávací plán). Škola dále spolupracuje se Střediskem výchovné péče.

ŠKOLNÍ DRUŽINA (viz samostatná příloha)

Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelky jsou seznámeny s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se v rámci jednotlivých pracovních skupin zapojují do úprav tohoto programu. K propojování dochází zejména při realizaci projektového vyučování. Práce školní družiny přispívá k naplňování obecných cílů školy.

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie a průřezová témata

Klíčové kompetence

Obecné pojetí

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je proces dlouhodobý a složitý, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. **Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.**

Ve vzdělávacím obsahu RVP ZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: **kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní.**

Cíle klíčových kompetencí vzdělávacího programu

Vzdělávací program usiluje o to, aby žáci v průběhu školní docházky získali základy všeobecného vzdělání, aby byli vybaveni dovednostmi a schopnostmi potřebnými k jejich dalšímu sebevzdělávání, k dorozumívání a komunikaci s lidmi.

Žák by měl být veden k tomu, aby byl schopen posoudit úroveň následujících kompetencí (vč. kompetencí sociálních) :

- schopnost přímé aplikace získaných kompetencí v praxi,
- schopnost orientace se v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností,
- schopnost žáka prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu,
- schopnost samostatné prezentace svých znalostí formou otevřených mluvních cvičení, psaných textů ve formě úvah, zamyšlení se,...
- schopnost výběru – pochopení významu jednotlivých částí rozsáhlejších testovacích souborů, selekce nepodstatných částí a schopnost řešení dominantních částí úloh,
- schopnost změny své sociální role v kolektivu vrstevníků,
- schopnost využívání mezipředmětových vazeb,
- schopnost aplikovat etické principy v praxi,
- schopnost pochopení rovnováhy práv a povinností,
- pochopení své role v kolektivu.

Následující kompetence uvádějí schopnosti, které by měl žák získat do konce základního vzdělávání.

Na 1. stupni získává základy těchto schopností v míře přiměřené jeho věku.

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplňuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	Výchovně vzdělávací strategie
Kompetence k učení - umožnit žákům osvojit si strategii učení - motivovat je pro celoživotní učení - vést žáky k zodpovědnosti - podporovat samostatnost a tvořivost - učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - učit žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace - umožnit žákům výsledky porovnávat, posuzovat a vyvozovat z nich závěry	- vyhledávání, třídění a zpracování informací, práce s textem, čtení s porozuměním (školní knihovna) - využívání moderní, informační technologie (počítač, audiovizuální pomůcky, internet) - uplatňování individuálního přístupu - používání různých metod výuky - pozorování, experimentování, zadávání samostatných úkolů, skupinové práce, práce ve dvojicích
Kompetence k řešení problému - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů - podporovat netradiční způsoby řešení problémů - podporovat samostatnost, tvořivost a logické myšlení - podporovat týmovou práci - učit žáky asertivnímu chování - využívat problémových úloh - vést ke kritickému myšlení a zodpovědnosti za svá rozhodnutí	- požádání o pomoc při řešení problému ve škole mimo školu - vedeme k samostatnosti - aplikování získané vědomosti při řešení poznávacích a praktických úloh - posuzování a vyvozování závěrů - hledání různých řešení (celostátní testy Klokánek, Cvrček) - vyjadřování ve školním časopise
Kompetence komunikativní - vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci - vést žáky k výstižnému vyjadřování v ústním i písemném projevu - učit žáky naslouchat k promluvám druhých lidí a vhodně reagovat - učit žáky prezentovat své názory a diskutovat - podporovat kritiku a sebekritiku - podporovat komunikaci mezi žáky všech tříd	- verbální i nonverbální komunikace se spolužákem i s dospělým - jasné a srozumitelné vyjadřování svých názorů, - reprodukování - Dny otevřených dveří, Dny pro seniory - komunitní kruhy

Kompetence sociální a personální - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých - učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně zodpovědný - podporovat začlenění každého žáka do různých forem výuky - učit žáky hodnotit práci v týmu i práci ostatních členů - podporovat vzájemnou spolupráci - vyžadovat dodržování společně dohodnutých pravidel - přispívat k upevnění mezilidských vztahů - podporovat integraci žáků se SVP	- získávání schopnosti pracovat ve skupině, spolupráce, projevování solidarity a ochoty pomáhat druhým - poskytování pomoci v situacích ohrožujících život a zdraví – dramatická výchova - dodržování pravidel práce v týmu (projekty) - obhajování svého názoru, ale i respektování názorů jiných (soutěže, vzájemná pomoc při učení) - komunitní kruhy - školní řád – seznamujeme s povinnostmi a práv - konzultace
Kompetence občanské - připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti - vést žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem - vést k toleranci - netolerovat hrubé a násilnické chování - seznamovat žáky se základními právy a povinnostmi dítěte - upevňovat žádoucí pozitivní formy chování žáků - nabízet žákům různé pozitivní aktivity - vést žáky k myšlení v globálních souvislostech - využívat pomoci a zkušeností odborníků	- dodržování školního řádu - projevování úcty k právu a zákonům - vytvoření si pocitu odpovědnosti za životní prostředí - ochrana kulturních a společenských hodnot - třídění odpadu (sběr papíru, hliníku) - chování v přírodě (Společné pobyty na pobytových akcích) - školní akce - sportovní soutěže - školní kroužky - úklid okolo školy, třídění odpadu - besedy - spolupráce PPP
Kompetence pracovní - vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci - naučit žáky chránit své zdraví i zdraví druhých při práci - vést žáky k ochraně životního prostředí - seznámit žáky se základy bezpečnosti - důsledně vést k dodržování vymezených pravidel - vést žáky k plnění svých povinností - vytvářet podnětné a tvořivé pracovní prostředí - vést k čistotě pracovního prostředí - vést k hodnocení práce, k vytváření kritérií pro hodnocení	- pochvala za kvalitně odvedenou práci - pravidla pracovních postupů - používání bezpečných nástrojů a vybavení - úklid pracovního místa - sebehodnocení

Průřezová témata

Obecné pojetí

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Všechna průřezová témata obsahují:

Charakteristiku průřezového tématu, v níž je zdůrazněn význam a postavení průřezového tématu v základním vzdělávání. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a **přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka** jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do **tematických okruhů**. Každý tematický okruh obsahuje nabídku **témat** (činností, námětů). Výběr témat a způsob jejich zpracování v učebních osnovách je v kompetenci školy.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností. Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví – psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, a to k Výchově k občanství a k jejím částem "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec".

Konkrétně k tématům "lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" (Člověk ve společnosti) a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj" (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktickým dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického – jako např. estetiky chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Doplnující vzdělávací obor Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)

- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ

vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci
- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání

založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a

perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve vzdělávání se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství, v jehož vzdělávacím obsahu zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se uplatňuje zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova, jako doplňující vzdělávací obor umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k

hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací

občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrozličnějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického

okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

- **Kulturní difference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislosti

mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem o způsoby řešení ekologických problémů, možnosti navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací Oblast **Umění a kultura** poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa

- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině;

ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se

svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí a utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)

- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- **kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)
- **stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost);

příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

- **vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností:

- **tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Začlenění průřezových témat do ŠVP

- Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka.
- Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Abychom této možnosti využili co nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů. V průběhu základního vzdělávání jsou žákům nabídnuty všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat a jejich zařazení je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti. Jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů. Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich okruhů. Současně využíváme možnosti projektové výuky, projektových dnů i dalších třídních a celoškolních akcí při začleňování tematických okruhů jednotlivých PT.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA					
Název okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj	ČJ, M – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění (komunitní kruhy), rozvoj schopnosti paměti a soustředění, kreativita, sebehodnocení žáka Prv – sebekontrola, sebeovládání, péče o dobré vztahy ve třídě Vv – utváření uměleckého estetična, cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, malé projekty v rámci předmětu Tv – sebepoznávání, seberegulace recitační a pěvecké soutěže			Hv, Vv, M – cvičení pro rozvoj kreativity,originality a tvořivosti, utváření uměleckého estetična AJ – rozvoj smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatovat si, sebepoznání, představení se Tv – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, psychohygiena Př –dovednosti ke zvládnutí stresových situací Jarmark ve škole	
Sociální rozvoj	Všechny předměty – součást života školy – lidská práva, komunikativní hry,rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci při týmové práci, pobyty dětí pořádané školou - setkávání dětí z jiných škol - vzájemné poznávání (hospitační týden)				
				ČJ, PČ - komunikace, monologické formy, dialog, poznávání lidí, vztahy, nebezpečí drog	
Morální rozvoj	Prv – poznávání dovedností k řešení problémů a uvědomění si vlastní odpovědnosti za své jednání, vnitřní motivace žáků, neklademe důraz na známku ale kompetence Tv – chování žáků k sobě navzájem			ČJ, AJ, M – dramatizace různých životních situací – řešení problémů a rozhodování, postoje, etika Př - dětská a lidská práva Tv – chování - fair – play,	
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
Název okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	Člověk a jeho svět - spolupráce školy s obcí				
Občan, občanská společnost a stát				VI – listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana, principy demokracie	
Formy participace občanů v politickém životě				VI – obec jako základní jednotka samosprávy státu, volební systémy a demokratické volby	

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VI – význam Ústavy	AJ – V. Británie – království – monarchie x demokracie

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Název okruhu	1.ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	Prv – lidová slovesnost, zvyky a tradice národů (Svatomartinský průvod), M – orientace v čase Halloween ve škole			Hv – evropská a světová hudební kultura, PŘ – zážitky z cest po Evropě- fauna a flora), VI- naši sousedé v Evropě	
		ČJ - zvyky a tradice	CJ- cestujeme po světě, Evropská unie a já		
Objevujeme Evropu a svět		CJ- cestujeme po světě, Evropská unie a já		Hv- lidová hudba naší vlasti a ostatních národů ,Vv – výtvarní autoři VI – evropské krajiny	
			Halloween		
Jsme Evropané		CJ- cestujeme po světě, Evropská unie a já	AJ, VI – kořeny evropské civilizace, tradice,		
			CJ- cestujeme po světě, Evropská unie a já	M – co Evropu spojuje	

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Název okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference			AJ- respektování jiných zvláštností, anglicky mluvící země		
			I –informace o etnikách		
	Tv – jedinečnost každého člověka,respektování zvláštností různých etnik				

Lidské vztahy	ČJ, Prv – dramatizace – zdravení, prosba, omluva, poděkování, mimoškolní akce rodiče učitel		
		AJ – dramatizace (cizinec ve městě)	
Etnický původ	Prv- rovnocennost etnických skupin		VI – sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě
Multikulturalita	Všechny předměty – učí se naslouchat druhým, učí se přijmout druhého jako jedince se stejnými právy		AJ – specifické rysy cizího jazyka, motivace k užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání
Princip sociálního smíru a solidarity	Všechny předměty – práce ve skupinách (každý je nějak užitečný)		Tv – práce v týmu, kolektivní sporty

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Název okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		ČJ - práce s časopisy, vypravování, rozlišení reklamy od zábavního a informativního sdělení		ČJ- zpráva, oznámení, „bulvární prvky“ x informativní a společenské prvky AJ – práce s textem – podstata sdělení	
				I – vyhledávání informací	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		ČJ - pohádka a realita		ČJ – typy sdělení, rozdíl mezi reklamou a zprávou, faktický a fiktivní obsah AJ – práce s anglickým materiálem tištěným, zvukovým i obrazovým	
Stavba mediálních sdělení				ČJ- reklama (zdravá škola) skladba a výběr sdělení v časopisech pro děti, Aj – sestavení informace pro časopis	
					I -časopis
Vnímání autora mediálních sdělení	Všechny předměty – postoje a názory, používání výrazových prostředků k vyjadřování či zastření názoru a postoje, výběry a kombinace slov z hlediska záměru - komunitní kruhy			Všechny předměty - komunitní kruhy – umět vyjádřit a obhájit svůj názor vhodnými výrazovými prostředky, práce s anglickým programem	
Fungování a vliv médií ve společnosti				Př,VI - vliv médií na životní styl, kulturu – využití časopisů, novin	

Tvorba mediálních sdělení		ČJ - tvorba příběhů, pohádek	ČJ – uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu sdělení , Vv – ilustrace pro školní časopis Př – sestavení jídelníčku - recepty	
	Vv- ilustrace			
Práce v realizačním týmu		ČJ, Hv - příprava vánoční besídky (recitace, přednes, dramatizace)		ČJ, I – příprava pohádkového zápisu
			Hv- příprava besídky Jarmark	

Vzdělávací oblasti a učební osnovy

Časová dotace hodin

Učební plán

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník					Celkem předměty	Z toho DČD
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	8	8	8	8	7	39	6
	Cizí jazyk	Cizí jazyk	0	0	3	3	3	9	0
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	25	5
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	1	0
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Prvouka	3	3	3	0	0	9	3
		Přírodověda	0	0	0	2	2	4	0
		Vlastivěda	0	0	0	1+1	1+1	4	2
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	0
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Celkem hodin			21	21	24	26	26	118	16

Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech – český jazyk a literatura, anglický jazyk. Tyto vyučovací předměty mají společné hlavní cíle – vybavit žáky dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Jazykové vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Z tohoto pohledu k jazyku přistupujeme během vyučování. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické. Usilujeme o to, aby se kultivace jazykových dovedností a jejich využívání stala nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty (které jsou zároveň vzdělávacími obory):

- Anglický jazyk
- Český jazyk a literatura

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Z tematického okruhu Osobnostní rozvoj část „Rozvoj schopnosti poznávání“ (dovednosti pro učení a studium), z tematického okruhu Sociální rozvoj části „Komunikace“ a „Kooprace a kompetence“, z tematického okruhu Morální rozvoj část „Hodnoty, postoje, praktická etika“ (schopnost vyjádřit vlastní postoj).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Z tematického okruhu Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky tradice národů Evropy).

Multikulturní výchova

Tematický okruh Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem).

Mediální výchova

Tematické okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován ve třetím až pátém ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Výuka probíhá vždy v celém ročníku najednou, při počtu nad 24 žáků je třída rozdělena do 2 skupin. Žáci, kteří mají velké problémy se zvládnutím angličtiny, se věnují pouze základnímu učivu, ostatní pracují s delšími a náročnějšími texty.

Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves).

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí zejména strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- Pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium, celoživotní vzdělávání i praktický život,
- propojovat probraná témata a jazykové jevy,

Kompetence k řešení problémů

- Řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem,
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- Porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky,
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce,
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

- V jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu,
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování,
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.
- rozvíjet pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektovat kulturní rozmanitost

Kompetence občanské

- Získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi,
- Snažit se o pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství,

Kompetence pracovní

- Samostatně pracovat s dvojazyčným a výkladovým slovníkem

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět:: Anglický jazyk	Období: 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby.	- čísla (1-100), základní fonetické značky - slovní zásoba z tematických	3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje.	pozdravy a rozloučení, představování se, vyjádřit souhlas a nesouhlas. reakce na	3.	
rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova.	psaní tematické slovní zásoby	3.	
pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění	- otázka, zápor, rozkazovací způsob - osobní zájmena, předložky,	3.	
Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět:: Anglický jazyk	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.	- pořádek slov ve větě - odlišnosti českého a anglického slovosledu - četba autentického textu - volný překlad	4. - 5.	Multikulturní výchova - multikulturalita
rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.	- slovní zásoba z tematických celků - četba autentického textu - poslech a sledování.	4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět:: Anglický jazyk	Období: 3.	
čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu.	• četba textu z učebnice, • vázání slov, (základní slovní zásoba)	4. - 5.	
vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.	• odvození významu slova z kontextu • tvorba otázky a záporu • porovnání zvyků a	4. - 5.	
používá dvojjazyčný slovník.	• četba autentického textu, četba pohádek, zpívání	4. - 5.	
sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů.	• jednoduchá sdělení, omluva, určení předmětu ve třídě • tvorba množného čísla podstatných jmen, přivlastňovací a ukazovací zájmena, určení polohy předmětů,	4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět:: Anglický jazyk	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.	• hrát hru ,slovní zásoba z tématických celků	4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět:: Anglický jazyk	Období: 4. – 5.	
obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu.	• tvoření slov, slova stejného a opačného významu, • porovnávání předmětů • reprodukce čteného a slyšeného textu	4. - 5.	
aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci.	• pravidla komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představení • reakce na otázky, čas a směr, cesta	4. - 5.	

Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. stupně.

Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech. Výuka probíhá většinou ve kmenových třídách. Tam, kde je to vhodné, jsou žáci děleni do skupin. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů, při nichž dochází k propojování žáků různých ročníků. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Kompetence k řešení problémů

- Vést žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- vést žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.

Kompetence komunikativní

- Vést žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů,
- nabízet žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů,
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřovat slovní zásobu žáků,
- vést žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

- Vytvářet příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy,
- vést žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- Seznámit žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlovat jim jeho význam,
- podporovat v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Kompetence pracovní

- Vést žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní,
- vést žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.

Kompetence k učení

- Rozvíjet u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- předkládat žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech,

- vést žáky k systematickému vedení a ukládání informací,
- vést žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování,
- seznamovat žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1. – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	• četba uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků • uplatnění přirozené intonace	3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	• komunikační situace: omluva, žádost, vzkaz, zpráva • dialog, mluvčí a posluchač	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru.	• výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů • zdvořilostní obraty	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova - kooperace, navázání na myšlenku, odstoupení od nápadu
pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	• správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace	3.	
v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.	• rozvíjení znělého hlasu • nácvik přiměřeného tempa řeči a správného dýchání	1. - 3.	
volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• členění jazykového projevu	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	• souvislé jazykové projevy • využívání jednoduché osnovy	3.	
zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	• dodržování hygienických návyků správného psaní	1.- 3.	
píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev.	• automatizace psacího pohybu • odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu	3.	
píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	• plynulý a úhledný písemný projev	2. - 3.	
seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	• vyprávění pohádky nebo povídky, spojování obsahu textu s ilustrací	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	• hláskosloví, stavba slov, nauka o slově	1. - 2.	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 1. – 3.	
porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	- slova nadřazená, podřazená, souřadná a slova opačného významu - vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná	2. - 3.	schopnosti poznávání, paměti a soustředění
porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost.	- třídění slov - seznamování se s některými slovními druhy	2. - 3.	
rozlišuje slovní druhy v základním tvaru.	ohebné a neohebné slovní druhy	2. - 3.	
užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	- souvislý mluvený projev - význam slov	2. - 3.	
spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	- věta a souvětí - spojky a jejich funkce, spojovací výrazy	2. - 3.	
rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	druhy vět podle postoje mluvčího výběr vhodných jazykových prostředků	2. - 3.	
odůvodňuje a píše správně: i,í/y,ý po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; slova s ú/ů; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu	2. - 3.	
čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného věku.	- reprodukce textu - přednes básně nebo úryvku prózy	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	líčení atmosféry příběhu	3.	
rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	základy literatury - poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí)	3.	
pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	volná reprodukce textu dramatisace pohádky, povídky nebo básně	1. - 3.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět:: Český jazyk a literatura	Období: 4. – 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas.	- uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů - tiché čtení s porozuměním	4. - 5.	
rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává.	vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	4. - 5.	
posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení.	orientace v textu	4. - 5.	
reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta.	- vystižení jádra sdělení - orientace v naučných textech přiměřených věku	4. - 5.	
vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku.	pravidla dialogu	4. - 5.	
rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě.	- porovnávání názorů, tolerance - řešení konfliktních situací	4. - 5.	Mediální výchova – fungování a vliv médií ve společnosti
volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru.	členění vět, frázování, síla a barva hlasu	4. - 5.	
rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.	spisovná, hovorová a nespisovná mluva	4.	
rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu	5.	
píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry.	- orientace ve stavbě textu - členění na odstavce	4.- 5.	
sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti.	- pravidla sestavování osnovy - členění příběhu	4. - 5.	
porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová.	význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, slova opačného a stejného významu	4.	
rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku.	stavba slova	4. - 5.	
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu.	- slovní druhy a jejich třídění - tvary slov - mluvnické kategorie sloves a podstatných jmen	4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura	Období: 4. – 5.	
vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty.	práce s větou	4. - 5.	
odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí.	- výstavba věty, základní větné členy - věta jednoduchá, souvětí - smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí	4. - 5.	
užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.	rozmanité spojovací výrazy	4. - 5.	
píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách.	vyjmenovaná slova práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov hledání a dotváření slov příbuzných	4. - 5.	
zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	shoda přísudku podmětem	5.	
vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je.	- zážitkové čtení a naslouchání - nalézání příčin věcí a porozumění jim	4. - 5.	
volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma.	- tvořivé činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje - vlastní tvorba na libovolné téma	4. - 5.	
rozlišuje různé typy uměleckých textů.	druhy a žánry dětské literatury	4.	
	- literatura umělecká a věcná - literatura v proměnách času - lidová slovesnost	5.	
při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	- literární pojmy: - přirovnávání, básnické výrazy, přenesené výrazy, zastaralé výrazy - verš, rým	4. - 5.	
projevuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy.	psychosomatické dovednosti (práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace)	4. - 5.	
pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat.	- herní dovednosti (vstup do role) - sociálně komunikační dovednosti - dodržování pravidel hry	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět:: Český jazyk a literatura	Období: 4. – 5.	
pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků. prezentuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků.	dramatická situace, příběh (řazení situací v časové následnosti)	4. - 5.	

Matematika a její aplikace

Vzdělávací oblast: **Matematika a její aplikace**

Vzdělávací obor: **Matematika a její aplikace**

Vyučovací předmět: **Matematika**

Charakteristika vzdělávacího předmětu:

Výuka vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je členěna do čtyř tematických okruhů:

Číslo a početní operace

Zde je kladen důraz na osvojení základních početních operací (sčítání, odčítání, násobení, dělení) ve všech jejích složkách – žák získá dovednost provádět operace, porozumí postupům řešení operací a získané a osvojené poznatky se žák naučí využít v praxi. Žáci se učí matematicky modelovat a popisovat skutečnost pomocí činností, využívat grafického projevu od kresby obrázku po náčrt a zjednodušující znázornění, postupně si osvojovat matematické pojmy, početní výkony, postupy a matematický jazyk. Jsou vedeni k tomu, aby uměli odhadovat, kontrolovat, hledat a opravovat své chyby, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikují a modelují osvojené početní operace.

Závislosti, vztahy a práce s daty

v tomto okruhu se snažíme žáky naučit samostatně i skupinově vyhledávat, sbírat a třídit data. Rozvíjíme jejich schopnost data uspořádat a sestavit jednoduché tabulky a grafy, učíme je rozpoznávat jednoduché typy změn a závislostí, které jsou odrazem jejich reálného světa, k čemuž využíváme úloh z praktického života. Žáci si tak mohou uvědomit a pochopit jednoduché závislosti známých jevů.

Geometrie v rovině a prostoru (od 2. ročníku)

zde se rozvíjí prostorové vnímání žáků, žáci hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, proto je důraz kladen na řešení úloh z praktického života. Vedeme žáky ke správné technice rýsování, k čistotě, úhlednosti a pečlivosti. Žáci se seznamují se základními útvary v rovině i prostoru, učí se je rýsovat a vypočítávat jejich obvody a obsahy, uvědomují si vzájemné polohy některých útvarů, objektů v rovině, učí se porovnávat, odhadovat a měřit.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

v rámci tohoto tematického okruhu vycházíme z přirozené schopnosti žáka uvažovat a hledat řešení, která jsou do určité míry nezávislá na znalostech a dovednostech školské matematiky. Vedeme žáky k základům logického myšlení k vyhledávání a užívání i méně obvyklých postupů a algoritmů. Žáci analyzují jednoduché problémové slovní úlohy, hledají a třídí údaje nutná pro řešení problémové situace a dané situace znázorňují, řeší, tvoří odpověď, vymýšlejí sami jednoduché úlohy. Tyto činnosti doprovází vždy slovní vyjádření žáka. Řešení logických úloh by mělo prolínat všemi tematickými okruhy a mělo by vést k posílení důvěry žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování.

Vyučovací předmět Matematika na 1. stupni má ve všech ročnících 5 vyučovacích hodin týdně. V 1., 3. a 4. ročníku je jedna disponibilní. Výuka probíhá ve třídách, nebo v učebně informatiky, kde využíváme různých výukových programů a interaktivní tabule.

Zařazená průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učitel:

- vždy používá množství vhodných názorů, pomůcek, modelů a obrázků tak, aby žák mohl aktivně zapojit co nejvíce svých smyslů
- využívá ve výuce zkušeností žáků z reálných situací
- upozorňuje na možnost konkrétního využití získaných vědomostí a dovedností ve skutečném životě
- pomáhá žákům vybrat a využít vhodné způsoby a metody řešení, nabízí žákům řadu aktivačních metod k přiblížení dané problematiky
- využívá hravosti, zvědavosti a soutěživosti dítěte tohoto věku k vytvoření radostné atmosféry pro práci ve třídě
- klade důraz na porozumění učivu a návaznost mezi jednotlivými poznatky, uvádí věci do souvislostí a propojuje poznatky do širších celků
- klade na žáky v učivu přiměřené nároky, vede je k dobrému zvládnutí základního učiva, k samostatnému plánování a vhodné organizaci vlastního učení
- při zadávání práce přistupuje k žákovi individuálně, dává mu pro zpracování úkolu časový prostor, který je úměrný schopnostem jednotlivce
- domácí úkoly směřuje k procvičení učiva ve škole zvládnutého
- vede žáka ke kritickému hodnocení výsledků své práce a posouzení vlastního pokroku, umožňuje žákům diskutovat o výsledcích svého učení, hledá způsoby zdokonalování žáka
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí žáka osvojovat si správné postupy řešení
- vede žáky k pochopení a rozpoznání problému ve škole i mimo ni, k využívání vlastního úsudku a zkušeností při plánování řešení
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků; klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- vede žáky k vyhledávání informací, k objevování různých variant řešení vedoucích ke konečnému řešení problému
- vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci; umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou
- napomáhá žákům ověřit si prakticky správnost svého řešení a vede je ke schopnosti

aplikovat osvědčené postupy i v obdobných situacích

- učí žáky kritickému myšlení, obhajování a uvědomování si zodpovědnosti za svou práci, učí žáky výsledky svých činu zhodnotit a sledovat svůj vlastní pokrok
- předkládá žákům k řešení problémové úlohy a situace
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení; dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky formulovat a vyjadřovat vlastní myšlenky
- vede žáky k účinné komunikaci
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů; vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky; vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- zařazuje do výuky informační a komunikační technologie a učí žáky využívat tyto technologie ke komunikaci se svým okolím
- vede k porozumění různých typů grafů, tabulek a obrazových materiálů a k jejich tvořivému využití ke svému vlastnímu rozvoji
- učí žáka zapojovat se do diskuze, vhodně argumentovat

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k práci ve skupině, ke vzájemné toleranci a respektu ke spolužákům, učí žáky vzájemně si pomáhat a vyjádřit svou potřebu pomoci
- dává žákům možnost podílet se na vytváření pravidel týmu, napomáhá žákům uvědomit si a přijmout svou roli v pracovní činnosti
- svým příkladem vede žáky k ohleduplnosti a k úctě k druhým i k sobě samému, dává žákům možnost vyniknout
- vede žáky k respektu a poučení od dalších lidí
- podporuje sebedůvěru žáků, vytváření pozitivních představ o sobě samém, hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektu k ostatním
- učí žáky vcítit se do ostatních, respektovat jejich přesvědčení, vnitřní hodnoty a charakterové odlišnosti
- seznamuje žáky s jejich právy ale i povinnostmi ve škole i mimo ni, napomáhá žákům vytvořit si vlastní postoj k nevhodnému, nespravedlivému nebo hrubému zacházení a reagovat na takovéto jednání
- vede žáky k hrdosti k našim tradicím a historickému dědictví
- vede žáky k chápání ekologických souvislostí
- vede žáky k odpovědnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky využívat znalostí a zkušeností z jiných oborů, propojuje je s matematikou
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky k bezpečnému a účinnému zacházení s vybavením (např. geometrické pomůcky), vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů
- předkládá žákům úkoly tak, aby aplikovali své poznatky na nové situace
- požaduje po žácích dodržování vymezených pravidel a plnění povinností a závazků
- vede žáky k tomu, aby pracovali kvalitně a funkčně, aby byli schopni na základě získaných informací učinit vlastní rozhodnutí, intuitivně vytušit možná rizika

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1 – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.	- manipulace s předměty - počítání prvků	1.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání
čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti.	- čtení a zápis čísel - vztahy větší, menší, rovno a - znaménka $>$, $<$, $=$	1. - 3.	
užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose.	- orientace na číselné ose - pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi - určování stovek, desítek a jednotek	1. - 3.	
provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly.	sčítání a odčítání v oboru 0-20 bez přechodu přes 10 a s přechodem přes 10	1. - 2.	
	- sčítání a odčítání v oboru 0-100 - násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 10)	2.	
	- sčítání a odčítání v oboru 0-1000 - násobení a dělení v oboru malé násobilky (násobilka 8 a 9)	3.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět:: Matematika	Období: 1 – 3.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	slovní úlohy ze života dětí s užitím osvojených početních operací	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času.	určování času,převádění jednotek času	2. - 3.	
popisuje jednoduché závislosti z praktického života.	- seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy - orientace a čtení matematických zápisů	1. - 3.	
doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	- pohyb ve čtvercové síti, na číselné ose - práce s údaji (jízdní řád, ceník)	2. - 3.	
rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa;nachází v realitě jejich reprezentaci.	- vyhledávání určitých tvarů v okolí - třídění předmětů podle tvaru - rovinné útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník a kruh	1.	
	tělesa - krychle, kvádr, koule	2. - 3.	
porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	bod, přímka, polopřímka a úsečka – měření v cm a mm	2. - 3.	
rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině.	modelování geometrických útvarů podle zadání	1. - 3.	
při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cestv.	základní funkce počítače, práce s myší a klávesnicí	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova - rozvoj schopnosti poznávání,
komunikuje pomocí internetu či jiných běžných zařízeních.	výukové programy a jednoduché počítačové hry	1. - 3.	
Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět:: Matematika	Období: 4 – 5.	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák: využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení.	principy asociativnosti a komutativnosti	4.-5.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika	Období: 1 – 3.	
provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel.	- sčítání a odčítání čísel do 100000 - velká násobilka - písemné násobení dvojčíslným a trojčíslným číslem - dělení jednociferným číslem - dělení se zbytkem v oboru přirozených čísel	4.	
	- sčítání a odčítání čísel do milionu - písemné násobení jednociferným až čtyřčíslným číslem - dělení dvojčíslným číslem	5.	
zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	- zaokrouhlování na 1000, 100, 10 - kontroly výpočtů	4.	
	zaokrouhlování na 1 000 000, 100 000, 10000, kontroly výpočtů	5.	
řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.	slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	4.-5.	
modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- přirozená čísla - celá čísla - desetinná čísla - zlomky	4.- 5.	
vyhledává, sbírá a třídí data.	práce s daty	4.-5.	
čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.	diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	4.	
narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce.	práce s geometrickými útvary	4.	
	rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	5.	
sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.	délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku, obrazce	4.	
sestrojí rovnoběžky a kolmice.	rovnoběžky, různoběžky, kolmice	4.	

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět:: Matematika	Období: 1 – 3.	
určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu.	• obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku • jednotky obsahu	5.	
rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru.	• osová souměrnost	4.	
řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.	• slovní úlohy s netradičními postupy	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita

Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda**

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato vzdělávací oblast je koncipována pouze pro 1. stupeň. Svým široce pojatým syntetickým obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. Stupni. Sjednocuje společenskovední a přírodovědné učivo, včetně výchovy ke zdraví. Jsou tu integrována témata, která se týkají člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí atd. Uplatňuje se zde pohled do historie i současnosti s cílem směřovat k vytvoření dovedností pro praktický život. Navazuje na poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti získané ve výchově v rodině, v předškolním vzdělávání a dále je rozvíjí. Žáci se učí pozorovat věci a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Učí se je pojmenovávat, vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy. Reagují na názory a podněty jiných. Na základě poznání sebe a svých potřeb se učí vnímat základní vztahy mezi lidmi, učí se porozumět světu kolem sebe a vnímat přednosti i problémy současného způsobu života.

Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Předpokladem správného naplnění obsahu této vzdělávací oblasti je propojení s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků. Základem výuky by měl být i osobní příklad učitelů a vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování.

Obsahové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je v 1. období v 1. – 3. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu prvouka. Ve 4. a 5. ročníku na tento předmět navazuje Přírodověda a Vlastivěda.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, k obci, regionu a postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové a zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáka (např. v dopravní výchově).

Lidé kolem nás

- Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání s lidmi, seznamují se s významem tolerance, respektu, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty k člověku i jeho práci, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu, jaká jsou jejich základní práva a povinnosti, ale i problémy, které sužují celou společnost i svět (globální problémy). Seznamují se s finanční situací, orientací v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.
- Žáci jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

Lidé a čas

Žáci se učí orientovat v dějích a čase. Poznávají, jak a proč se čas měří i jak události postupují v čase. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí, jakým změnám podléhají v čase a jakým způsobem mohou ovlivňovat historii. Od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu se postupně dochází k nejdůležitějším poznatkům z historie naší země. Podstatou tohoto okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, kulturní bohatství regionu i celé země. Je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů (rodina, nejbližší okolí atd.) a mohli společně navštěvovat památky, památná místa, sbírky muzeí nebo knihovny.

Rozmanitost přírody

Žáci poznávají Zemi jako planetu naší sluneční soustavy. Poznávají rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody. Uvědomují si, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně se obnovuje. Učí se hledat důkazy o proměnách přírody, využívat a hodnotit svá praktická pozorování a záznamy. Učí se sledovat vliv lidské činnosti na přírodu. Poznává, jak může ve svém věku přispět k ochraně přírody a ke zlepšení životního prostředí.

Člověk a jeho zdraví

Žáci poznávají sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která se mění a vyvíjí. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Poznávají, jak se člověk mění od narození do dospělosti, seznamují se se základními biologickými a fyziologickými funkcemi. Učí se poznávat, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví, nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci, o bezpečném chování v různých životních situacích. Žáci si postupně uvědomují svou odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí. Docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Důležité vědomosti a dovednosti získávají tím, že sledují konkrétní situace, hrají určené role, řeší modelové situace a pozorují názorné pomůcky.

Žáci jsou vedeni k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování

a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Prvouka

Výuka Prvouky je členěna do všech pěti tematických okruhů: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví. Výuka probíhá ve třídách, popř. na zahradě školy, či v blízkém okolí. V rámci výuky je možné navštívit i muzea a planetárium. Výuku doplňujeme videozáznamy, besedami, vycházkami i exkurzemi výukovými programy nebo vlastními programy na interaktivní tabuli.

Do vyučovacího předmětu Prvouka jsou zařazena tato průřezová témata:

Multikulturní výchova, Enviromentální, výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova.

Přírodověda

Předmět Přírodověda obsahuje tři tematické okruhy: Místo, kde žijeme; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví. Výuka probíhá s využitím výukových programů, popř. na zahradě školy i blízkém okolí. V rámci výuky absolvují žáci různé akce, besedy a exkurze.

Do vyučovacího předmětu Přírodověda jsou zařazena tato průřezová témata:

Mediální výchova, Enviromentální výchova, Osobnostní a sociální výchova.

Vlastivěda

Předmět Vlastivěda obsahuje tři tematické okruhy: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas. Výuka probíhá ve třídách, v učebně s počítači, kde mají děti možnost přístupu na internet. V rámci tohoto předmětu děti navštěvují muzea (muzeum koněspřežky, expozici Budvar), historické památky, památná místa v nejbližším okolí, pořádají besedy se zajímavými osobnostmi, sledují videozáznamy, historické filmy a pracují s rozmanitým obrazovým materiálem, využívají výukové programy, programy na interaktivní tabuli, vytvořené vyučujícími, bohatě využívají i internetu.

Do vyučovacího předmětu Vlastivěda jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Multikulturní výchova, Enviromentální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Zájem žáků o poznávání okolního světa a hledání odpovědí na různé problémy a otázky, které přináší život, je významným momentem ovlivňujícím rozvoj jejich osobnosti. Tyto tři předměty nabízí bohatou škálu příležitostí a možností, jak tento zájem u žáků podchytit a vést je nenásilně tak, aby byli dostatečně vnímaví a zároveň odolní vůči změnám v okolním světě, aby na ně dokázali pružně reagovat a učili se být zodpovědní za svá rozhodnutí. Učení by nemělo být žákům předáváno izolovaně, ale v hlubších souvislostech. Právě zde je velký prostor pro různé formy výuky: integrovaná výuka, projektové vyučování, skupinové práce, řešení kvízů křížovek, hry, vycházky, exkurze, besedy, videoprojekce, filmy, práce s encyklopediemi a různým obrazovým materiálem, vyhledávání na internetu.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Nabízet žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení. Vytvářet situace, v nichž mají žáci radost z učení pro samotné učení.

Vést žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci. Vést žáky k samostatnému pozorování získaných výsledků. Využívat zkušenosti žáků z reálných situací, upozorňovat na možnost využití získaných vědomostí a dovedností ve skutečném životě. Umožnit žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok. Na základě prožitku vlastního úspěchu vést žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání. Nabízet dostatek informačních zdrojů.

Kompetence k řešení problémů

Vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat

problémy a nesrovnalosti. Motivovat žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.

Ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů. Vést žáky k ověřování správnosti řešení problémů a srovnávání. Vést žáky k obhajobě svých rozhodnutí a k uvědomění si odpovědnosti za ně.

Učit žáky naslouchat spolužákům, vhodně na ně reagovat a účinně se zapojovat do diskuse.

Kompetence komunikativní

Rozvíjet u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události. Učit žáky obhajovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných, zapojovat se do diskuse, vhodně argumentovat. Nabízet žákům prostor k diskusi v rámci hodin i v komunitním kruhu. Učit žáky využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití i kvalitní spolupráci s ostatními lidmi. Seznámit žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice, návody). Vést žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální

Vést žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracování výstupů v oblasti výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru.

Vést žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů k sobě i okolnímu prostředí. Učit žáky poskytovat pomoc slabým spolužákům nebo o ni požádat. Předkládat žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování. Individuálním přístupem budovat sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj. Vést žáky k ohleduplnému, citlivému vztahu k lidem, k přírodě, ke kulturním a duchovním hodnotám.

Kompetence občanské

Vést žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, aby uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti. Na základě příkladů z historie vést žáky

k respektování přesvědčení druhých lidí. Vést žáky k poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování, k samostatnému a přiměřeně sebevědomému vystupování. Vést žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících enviromentálních problémů. Ukázat žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku.

Kompetence pracovní

Vést žáky k utváření pracovních návyků v samostatné i týmové práci. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti při profesní orientaci. Seznámit žáky s vlastnostmi některých materiálů. Poukázat na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci. Vést žáky k dodržování vymezených pravidel práce, k ochraně vlastního zdraví i zdraví druhých. Naučit žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup. Motivovat žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti: plánování, příprava, realizace a hodnocení.

Učit žáky využívat své poznatky, zkušenosti a znalosti z jiných oborů v nových situacích.

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět:: Prvouka	Období: 1 – 3.	
vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	• práce s plánem své obce • osobní bezpečí, • nebezpečné situace • riziková místa a situace	2. - 3.	
začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě).	• název obce a jejích částí • význačné orientační body, historická a památná místa v obci	2. - 3.	
rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost.	• rozdíly mezi městským a vesnickým prostředím	2. - 3.	
rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi.	• rodina, domov, vztahy mezi členy rodiny, pravidla rodinného života: práva a povinnosti jejich členů	1. - 2.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období: 1 – 3.	
odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	- pracovní činnosti lidí: tělesná a duševní práce - různá povolání - volný čas a jeho využití	2. - 3.	
projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, k jejich přednostem i nedostatkům.	- vztahy mezi lidmi - osvojování vhodného chování k ostatním spolužákům	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	- základní orientace v čase - den, týden, měsíc, rok - minulost, přítomnost a budoucnost	1. - 3.	
pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.	kultura a historie naší obce, města	2. - 3.	
uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – mezilidské vztahy
pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	- charakteristika ročních období pozorování změn počasí, - reakce rostlin a živočichů na roční období	1. - 3.	
roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	- rozlišení živé a neživé přírody - základní význam vody, vzduchu, ohně a půdy - podmínky života na Zemi	2. - 3.	
provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin	2. - 3.	
uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	- lidské tělo - péče o zdraví - správná životospráva	1. - 3.	
dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	- první pomoc - pravidla chování ve školním řádu	3.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět:: Prvouka	Období: 1 – 3.	
chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	osobní bezpečí, krizové situace a situace hromadného ohrožení	1. - 3.	
uplatňuje základní pravidla silničního provozu.	znalost pravidel silničního provozu	1. - 3.	
reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	správné a bezpečné chování při mimořádných událostech	1. - 3.	
vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	- práce s různými materiály - vlastnosti materiálů, jejich využití v praxi	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita,
pracuje podle slovního návodu a předlohy.	- jednoduché pracovní postupy - organizace práce	1. - 3.	
zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	- sestavování modelů - montáž a demontáž	1. - 3.	
provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování.	práce s tabulkou	3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
pečuje o nenáročné rostliny.	péče o nenáročné rostliny	2. - 3.	
připraví tabuli pro jednoduché stolování.	příprava jednoduché tabule	1. - 3.	
chová se vhodně při stolování.	pravidla stolování, vhodné a nevhodné chování při jídle	1. - 3.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět:: Vlastivěda	Období: 4.– 5.	
určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	orientace v místě a prostoru	4.	
určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	- práce s kompasem a mapou, - určování světové strany v přírodě	4.	
rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli.	- orientace podle náčrtů, plánů a map - zeměpisné pojmy	4.-5.	Enviromentální výchova - vnímání vztahů člověka a přírody

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět:: Vlastivěda	Období: 4.– 5.	
vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	ČR - zeměpisné, hospodářské, politické a zemědělské údaje	4.	Výchova demokratického občana – občanská společnost a škola
	Evropa - státy a města	5.	
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	předávání osobních zkušeností z cest	5.	Multikulturní výchova – kulturní difference
rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.	ČR - státní zřízení, orgány státní moci, státní symboly, významné osobnosti naší politiky, armáda ČR	4.	Výchova demokratického občana – formy participace občanů v politickém životě
vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	mezilidské vztahy, pravidla slušného chování	4.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí
rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.	pravidla dialogu, komunikace	4.-5.	Osobnostní a sociální výchova – morální rozvoj – hodnoty, postoje, praktická etika
rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	- protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot - lidská práva a práva dítěte, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	4.	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.	- základní formy vlastnictví - peníze a jejich používání - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	4.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět:: Vlastivěda	Období: 4.– 5.	
poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města).	základní globální problémy	4.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	čas, časová osa	4.	
využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.	obrázky našich dějin, český stát, Velká Morava	4.	
rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.	Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci, Habsburkové	4.- 5.	
srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	vznik ČSR, vznik ČR, území českého státu v proměnách času, tradice	5.	
objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	historický přehled - znalost významných dní v roce	4.- 5.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět:: Přírodověda	Období: 4.– 5.	
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	živá a neživá příroda, vztahy	4.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	Země, vesmír	4.- 5.	
zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí.	fauna a flora v jednotlivých podnebných pásech, přizpůsobivost organismů	4.	Environmentální výchova - ekosystémy

porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	dělení organismů, práce s atlasy a klíči	4.- 5.	Environmentální výchova – základní podmínky života
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	člověk a příroda - ekologie	5.	
založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	pokusy- postup práce, výstupy	4.	
využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.	péče o zdraví, lidské tělo – orgány, stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby	5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebezpoznání a sebezpojetí
rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	vývoj člověka- etapy vývoje	4.	
účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	denní režim - plánování, uspořádání času	4.	Osobnostní a sociální výchova –osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena,
uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	chování v krizových situacích	5.	Osobnostní a sociální výchova –osobnostní rozvoj - psychohygiena
předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	drogy - prevence, návykové látky	5.	Osobnostní a sociální výchova –osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace

uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	zdravotní osvěta, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	4.	
ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	poskytnutí první pomoci, prevence úrazů	4.- 5.	
uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	- sexuální výchova, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince - partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality	5.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy

Umění a kultura

Hudební výchova

Vzdělávací oblast: **Umění a kultura**

Vzdělávací obor: **Hudební výchova**

Vzdělávací předmět: **Hudební výchova**

Obsahové a organizační vymezení a charakteristika vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět hudební výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně jednu hodinu týdně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru hudební výchova stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat. Hudební výchova dává žákům příležitost, aby

projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou.

Mezi hlavní složky hudební výchovy na 1. stupni patří především vokální, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové činnosti, které se v rámci předmětu navzájem prolínají. Učivo hudební výchovy se také prolíná do ostatních předmětů. Jsou to například tělesná výchova, český jazyk, výtvarná výchova, pracovní výchova a prvouka (vlastivěda).

Vokální činnosti

Rozvíjí pěvecký a mluvený projev, hudební rytmus a intonaci dětí. Nejčastější formou zpěvu na 1. stupni je zpěv jednohlasý. Může být však také použita forma kánonu nebo jednoduchého dvojhlasu. Do náplně této činnosti také patří zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření.

Instrumentální činnosti

Učí děti hře na různé doprovodné nástroje. Hlavním smyslem těchto činností je naučit děti pracovat s rytmem a melodií jednoduchých hudebních děl.

Hudebně pohybové činnosti

Učí děti vyjádřit hudbu pomocí tance, pohybů a gest. Umožňují dětem využívat pohyb jako doprovod k písním a hudebním skladbám.

Poslechové činnosti

Učí děti aktivnímu vnímání hudby. Žáci se naučí rozpoznávat jednotlivé hudební žánry, hudební nástroje v proudu znějící hudby a také se orientují v díle významných hudebních skladatelů.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova

Výchovně vzdělávací strategie, které vedou k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozvíjet u žáků schopnosti vedoucí ke kreativnímu hudebnímu myšlení
- podporovat u žáků samostatnost a tvořivost v hudebních činnostech
- vést žáky k osvojení si strategie učení a k motivaci pro další tvůrčí činnosti
- učí žáky využívat moderní, informační technologie (audiovizuální pomůcky ...)
- předkládá žákům poznatky z jiných vzdělávacích oblastí, čímž vytváří ucelenější pohled na většinu hudebních jevů

Kompetence k řešení problémů

- vede žáky k samostatnému vyhledávání a řešení jednotlivých problémů
- podporuje u žáků samostatnost a tvořivost při komplexním řešení problémů týkajících se většiny hudebních jevů
- vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- rozvíjí schopnost posuzovat a vyvozovat závěry
- učí žáky naslouchat a vhodně reagovat

Kompetence komunikativní

- vede žáky ke schopnosti všestranně a otevřeně komunikovat a vyjadřovat své myšlenky
- vede žáky k výstižné formulaci hudebních myšlenek
- rozvíjí schopnost diskutovat a prezentovat své názory
- učí žáky orientovat se v hudebních a notových záznamech
- vede žáky k prezentaci svých osvojených hudebních dovedností (spolupráce s OÚ- vystoupení pro seniory, matky, vítání občánků, ...)

Kompetence sociální a personální

- vede žáky k tvořivé spolupráci ve skupinách i v rámci celého třídního kolektivu
- rozvíjí u žáků schopnost respektovat a ocenit úspěchy vlastní i druhých
- umožňuje integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do všech hudebních činností
- respektuje individuální možnosti žáků s využitím individuálního přístupu v hodinách hudební výchovy

Kompetence občanské

- učí žáky být odpovědnými za své činy a uvědomovat si jejich případné důsledky
- učí žáky respektovat názory ostatních
- vede žáky k chápání významu národních tradic a kulturního dědictví
- podporuje v žácích potřebu samostatného hudebního projevu

Kompetence pracovní

- vede žáky k vhodnému výběru pracovních postupů a technik a k dodržování hygienických pravidel pro nácvik jednotlivých hudebních činností
- vede žáky ke zodpovědnosti za plnění svých povinností
- učí žáky objektivně hodnotit své jednotlivé výkony a dosažení vytýčených cílů
- učí žáky zapracovat do hudebního oboru poznatky z jiných vzdělávacích oblastí

Oblast: Umění a kultura	Předmět: : Hudební výchova	Období: 1.– 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	- rozvoj hlavového tónu - správné dýchání (v pauze a mezi frázemi) a správná výslovnost - rozšíření hlasového rozsahu	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita,
rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	- hudební hry (deklamace říkadel, hra na ozvěnu) - hra na tělo (tleskání, luskání a nleskání)	1. - 3.	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	hra nejjednodušších doprovodů na Orffovy nástroje	1. - 3.	
reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	- pohybový doprovod znějící hudby - taktování - hra na tělo (tleskání, luskání a nleskání)	1. - 3.	
orientuje se v jednoduchém zápisu skladby.	notová osnova, houslový klíč, takt 2/4 a 3/4 ; nota: čtvrtě, osminová, půlová a celá; pomlka	2. - 3.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	- výrazové prostředky v hudbě (zvuk - tón , melodie, hudební kontrasty)	1. - 3.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje; odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální; chápe roli posluchače.	hudební styly a žánry, hudba vážná, lidová a umělá	1. - 3.	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 4.– 5.	
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu. Hudební rytmus- realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu. Dvojhlas a vícehlas- prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. Intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď apod.)	4. - 5.	Multikulturní výchova – lidské vztahy
orientuje se v zápisu jednoduché písni či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje.	orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	4. - 5.	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni.	hra na hudební nástroje- reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře apod.	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
rozpozná hudební formu jednoduché písni či skladby.	hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj. Hudební styly a žánry- hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka apod.	4. - 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá
vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace- s využitím tónového materiálu písni, hudební doprovod. (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova	Období: 4.– 5.	
rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmičké, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.	kvality tónů - délka, síla, barva, výška. Vztahy mezi tóny - souzvuk, akord. Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem- rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu)	4. - 5.	
ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance. Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků. Orientace v prostoru- pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	4. - 5.	Multikulturní výchova – kulturní difference

Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura
Vzdělávací obor:	Výtvarná výchova
Vyučovací předmět:	Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu a obsahové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Výuka probíhá převážně ve třídě, ale také venku v přírodě. Žáci si osvojují potřebné výtvarné dovednosti a techniky, které jsou nezbytné pro jejich vlastní výtvarné vyjádření a sebevyjádření. Seznamují se se základními technikami používanými ve výtvarném umění jako je kresba, malba, koláž, modelování, práce s hlinou, ale také s netradičními technikami – batika, práce s kartonem atd. Rozvíjí svou fantazii, prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz.

Do vyučovacího předmětu Výtvarné a pracovní činnosti jsou zařazena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- seznamovat žáky s různými výtvarnými technikami, uvědoměle je využívat ve své výtvarné práci, uplatňovat svou fantazii a představivost
- učit žáka uvědomovat si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa
- vést žáky k vnímání a chápání hodnoty uměleckých děl

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky nenechat se odradit nezdarem, hledat vhodné možnosti řešení, sledovat vlastní pokrok
- učit žáka využívat vědomostí a dovedností při objevování různých výtvarných technik
- vybírat vhodné techniky, materiály a výrazové prostředky vzhledem ke svému výtvarnému záměru

Kompetence komunikativní

- vést žáky k tomu, aby formulovali a vyjadřovali své myšlenky pomocí různých výtvarných technik
- zapojovat žáky do diskuse o výtvarných dílech
- učit žáky prezentovat výsledky své práce, hovořit o nich

Kompetence sociální a personální

- oceňovat zkušenosti a výtvarné projevy jiných lidí, čerpat z nich zkušenosti
- vést žáky k sebedůvěře, k vytváření pozitivního názoru sama na sebe
- nalézat a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném člověkem, uvědomovat si jejich význam pro společnost, mít potřebu sdílet estetické zážitky s ostatními lidmi a dělit se s nimi o své dojmy. **Kompetence občanské**

- vést žáky k respektu odlišného výtvarného vidění světa, vážit si vnitřních hodnot jiných lidí

- podporovat žáky k účasti na školních akcích podporujících lidové tradice (Jarmark...)

- vést žáky k respektu k našim tradicím, historii i umění, aktivně žáky zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vést žáky k tomu, aby při činnostech používali bezpečně a účelně materiály, nástroje a vybavení

- důsledně vést žáky k dodržování stanovených pravidel, k udržování čistého pracovního místa a

úklidu pomůcek po skončení úkolu

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 1.– 3.	
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ.	- různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba - hra s barvou - experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály	3.	
v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.		1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita,
vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky		3.	
interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	- vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů. - manipulace s objekty - kompoziční zákonitosti	3.	Multikulturní výchova - multikulturalita
na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiných	2. - 3.	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 4.– 5.	
při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).	prvky vizuálně obrazného vyjádření- linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru; typy vizuálně obrazných vyjádření- jejich rozlišení, výběr a uplatnění- hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznávání
užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařství; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý	uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	4. - 5.	
nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	4. - 5.	

Oblast: Umění a kultura	Předmět:: Výtvarná výchova	Období: 4.– 5.	
osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením- hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	4. - 5.	
porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	osobní postoj v komunikaci- jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	4. - 5.	Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření- v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. Proměny komunikačního obsahu- záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	4. - 5.	Multikulturní výchova – etnický původ

Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
Vzdělávací obor: **Tělesná výchova**
Vzdělávací předmět: **Tělesná výchova**

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Tento obor je součástí komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví, směřující na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a na druhé straně k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání je vedeno od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a zařadit do denního režimu. Základním předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a komunikace při pohybu. Dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Obsahové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučována ve všech ročnících 1. stupně. Obsahem předmětu je naplnění očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Tělesná výchova stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat.

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou zařazena průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Učivo vyučovacího předmětu je rozděleno na 3 části:

Činnosti ovlivňující zdraví (význam pohybu pro zdraví, zdravotně zaměřené činnosti, příprava organismu, hygiena při TV, bezpečnost)

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností (pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení, úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání)

Činnosti podporující pohybové učení (komunikace v TV, organizace při TV, Zásady jednání a chování, pravidla, měření, zdroje informací o pohybových činnostech)

Výuka probíhá podle dané činnosti v tělocvičně, na hřišti nebo v terénu (les, louka, pole...). Také pravidelně zařazujeme plavecký výcvik a turisticko-poznávací akce v přírodě.

Do vyučovacího předmětu jsou zařazena průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- vést žáky k zodpovědnosti
- podporovat samostatnost a tvořivost
- učit žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- učit žáky používat potřebné informace
- umožnit žákům porovnávat výsledky, posuzovat a vyvozovat z nich závěry

Kompetence k řešení problému

- podněcovat žáky k tvořivému myšlení
- podporovat samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- vést žáky k rozpoznávání a pochopení problému
- podporovat týmovou práci
- vést k zodpovědnosti za své rozhodnutí
- učit žáky asertivnímu chování
- naslouchat svým spolužákům

Kompetence komunikativní

- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- vést žáky k obhajování svého názoru
- nabízet žákům prostor pro diskusi a prezentaci svého názoru
- podporovat komunikaci mezi žáky všech tříd

Kompetence sociální a personální

- motivovat žáky pro utváření atmosféry v týmu na základě ohleduplnosti, úcty a vzájemného respektování
- učit žáky poskytovat pomoc slabším spolužákům nebo o ni požádat
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a být za ně zodpovědný
- podporovat integraci žáků

Kompetence občanské

- vést k toleranci a úctě
- netolerovat hrubé a násilnické chování
- seznamovat žáky se základními právy a povinnostmi dítěte
- respektovat názory druhých
- nabízet žákům pozitivní aktivity
- využívat pomoci a zkušenosti odborníků

Kompetence pracovní

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci a hodnocení své práce
- chránit své zdraví a zdraví druhých
- základy bezpečnosti a čistoty

- dodržování vymezených pravidel
- plnění svých povinností
- vytvářet podnětné a tvořivé prostředí

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 1.– 3.	
spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	• znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	• činnosti napomáhající ke splnění očekávaných výstupů; vzdělávací obsah se prolíná všemi výstupy gymnastika -základy akrobacie (průpravná cvičení pro kotoul vpřed; kotoul vpřed)- přeskok (nácvik odrazu z můstku na nízkou švédskou bednu) - kladina (chůze s dopomocí i bez dopomoci, obměny chůze) - cvičení na žebřinách, atletika: - vytrvalostní běh 5 - 10 minut - rychlý běh 20 - 50 m - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem z místa a z rozběhu	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí
spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	• pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek • sportovní hry (kopaná, vybíjená)	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj – kooperace a kompetice
uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	• základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách	1. - 3.	
reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	• znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech	1. - 3.	
uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy	• cvičení se sportovním náčiním (švihadla, krátké tyče, míče, apod.) správné držení těla	1. - 3.	
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.	• zdravotní TV • kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	1. - 3.	

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 4.– 5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - psychohygiena
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení)	4. - 5.	Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí
zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování.			
zvládá základní techniku speciálních cvičení. Koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele			
upozorní samostatně na činnost (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.			
zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti. Vytváří varianty osvojených pohybových her.	organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí). Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj - kreativita
zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.			
uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí. Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	hygiena při Tv (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity); bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv)	4. - 5.	
jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.			

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova	Období: 4.– 5.	
jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace, sociální rozvoj – kooperace a kompetice
užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví. Cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	komunikace v Tv (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)	4. - 5.	
změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)	5.	
orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště. Samostatně získá potřebné informace.	zdroje informací o pohybových činnostech	4. - 5.	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast: **Člověk a svět práce**
Vzdělávací obor: **Člověk a svět práce**
Vzdělávací předmět: **Pracovní činnosti**

Charakteristika vyučovacího předmětu a obsahové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Výuka probíhá převážně ve třídě, ale také venku v přírodě. Při pracovní činnosti je kladen důraz na prožívání dítěte, na jeho vztah k procesu tvoření, na rozvoj fantazie a představivosti. Práce s různými materiály a využívání technik jako je stříhání, modelování, skládání, lepení aj. přispívá k rozvoji a zdokonalování jemné motoriky. Při tvorbě využíváme přírodní materiály. Předmět směřuje k tomu, aby měl žák z tvořivé práce prožitek a hlavně radost.

Do vyučovacího předmětu Pracovní činnosti jsou zařazena tato průřezová témata:

Enviromentální výchova, Osobnostní a sociální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vést žáky k postupné samostatnosti a tvořivosti
- učit žáky trpělivosti a sebekontroly při tvořivé činnosti
- učit žáky plánovat a organizovat si svou práci
- vést žáky k vnímání a chápání hodnoty uměleckých děl
- vést žáky k využívání vlastních vědomostí k pomoci spolužákům (skupinová práce, práce ve dvojicích, ...)

Kompetence k řešení problémů

- učit žáky nenechat se odradit nezdarem, hledat vhodné možnosti řešení, sledovat vlastní pokrok
- vést žáka ke tvořivosti
- podporovat u žáků samostatnost a tvořivost

Kompetence komunikativní

- učit žáky naslouchat druhým lidem
- učit žáky prezentovat výsledky své práce, hovořit o nich
- realizovat akce pro rodiče a veřejnost – jarmark, den pro seniory
- vyžadovat dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, řádu akcí mimo školu

Kompetence sociální a personální

- oceňovat zkušenosti jiných lidí, čerpat z nich zkušenosti
- vést žáky k sebedůvěře, k vytváření pozitivního názoru sama na sebe
- podílet se na přátelské atmosféře ve třídě, upevňovat mezilidské vztahy
- vést žáky ke spolupráci ve skupině
- podporovat vzájemnou pomoc žáků, vytvářet situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanské

- podporovat žáky k účasti na školních akcích podporujících lidové tradice (Jarmark...)
- respektovat individualitu každého žáka
- vést žáky k respektu k našim tradicím, historii i umění, aktivně žáky zapojovat do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vést žáky k tomu, aby při činnostech používali bezpečně a účelně materiály, nástroje a vybavení
- důsledně vést žáky k dodržování stanovených pravidel, k udržování čistého pracovního prostředí, úklidu pracovního prostoru a nástrojů po skončení úkolu
- důsledně vést žáky k dokončení práce
- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci – kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, žádnou práci netrestáme

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Pracovní činnosti	Období: 1 – 3.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy Seznamuje se se základními nástroji a pomůckami - Udržuje čistotu pracovního místa - Poznává vlastnosti materiálu - Vytváří si návyk organizování a plánování práce - Osvojuje si šňůrkovou techniku modelování a	Práce s přírodninami, textilem - určování vlastností materiálu: tvar, barva, povrch, tvrdost - stříhání, ohýbání, spojování, lisování, slepování - pracovní pomůcky a nástroje - (funkce a využití) - materiál: sláma, listy, šišky, větvičky, plody, semena, dřívka, nůžky, lepidlo - jednoduché pracovní postupy a operace - bezpečnost a hygiena práce - organizace práce Sešije , navleče jehlu, vyšívá jednoduché motivy Práce s modelovací hmotou - poznávání vlastnosti materiálu (tvrdost,		

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět:: Pracovní činnosti	Období: 1 – 3.	
hnětení plastelíny - Rozvíjí jemnou motoriku, estetické citění - Poznává vlastnosti modelovacích hmot	tvárnost) - porovnávání materiálů a jejich vlastností (plastelína, modelovací hlína, těsto, vosk) - různé techniky zpracování		
-zvládá elementární dovednosti při práci se stavebnicemi Pečuje o nenáročné rostliny Připraví tabuli pro jednoduché stolování Chová se vzorně při stolování	Práce s papírem a kartonem: překládání, skládání, stříhání, trhání, vystřihování, prožívání šablon, nalepování, jednoduché odměřování, dodržování bezpečnosti a hygieny při práci s nůžkami, lepidly a papírem Práce se stavebnicí: sestavuje jednoduché modely dle předlohy, vytváří vlastní modely, udržuje pořádek na pracovišti Péče o rostliny: zvládá základní péči o pokojové rostliny, zalévání, práce na školním pozemku, setí, výsadba, pletí, zalévání, využívá základní nářadí pro pěstitelské práce, dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny na pozemku Příprava pokrmů: Jednoduše připraví stůl ke stolování, má správné hygienické návyky, využívá příbor		

Oblast: Člověk a svět práce		Předmět:: Pracovní činnosti		Období: 4-5.	
Očekávané výstupy		Učivo		Ročník	Průřezová témata
Žák:					
Vytváří přiměřenými pracovními postupy a činnostmi zajímavé výrobky dle vlastní fantazie podle z daného materiálu		Práce s drobným materiálem: Při šití využívá druhy stehů, vycpávání, špendlení, určí rub a líc, při práci s drobným přírodním materiálem využívá drátek, provázek,			
Dodržuje pořádek na pracovišti		Práce s modelovací hmotou: Využívá vlastnosti modelovací hmoty, hnětení, válení, stříhání, rytí, špachtlování			
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce		Práce s kartonem a papírem: Tvaruje, řeže, spojuje upravuje povrch, využívá různé druhy papíru, využívá jejich vlastností, využívá materiál z domácího prostředí- krabičky, ruličky...dodržuje bezpečnost při práci, vhodnou organizaci			
Poskytne první pomoc při úrazu		Konstrukční práce: Sestaví z více profilů jednoduchý model lepením, stříháním, řezáním			
Volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje k použitému materiálu		Péče o rostliny: Pečuje o základní rostliny, přesadí, množí řízkováním, dělením, sestaví herbář, aranžuje suché i živé květiny ve váze, pracuje na školním pozemku, Dodržuje bezpečnost a hygienu práce, poskytne první pomoc			
Využívá při tvořivých činnostech i prvky lidových tradic		Příprava pokrmů: Zná vybavení kuchyně, spotřebiče, sestaví celodenní jídelníček, připraví pohoštění ze studené kuchyně			

Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast: **Komunikační a informační technologie**

Vzdělávací obor: **Komunikační a informační technologie**

Vzdělávací předmět: **Informatika**

Charakteristika vyučovacího předmětu, obsahové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je realizována ve vyučovacím předmětu Informatika. Smyslem předmětu Informatika je dosažení vstupní úrovně informační gramotnosti všemi žáky. V průběhu 2. období získají žáci základní dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, budou schopni orientovat se ve světě informací, naučí se s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů v ostatních vzdělávacích oblastech a předmětech ŠVP. Aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie, stává se prvkem podmiňujícím úspěšné plnění vzdělávacího obsahu ostatních vzdělávacích oblastí ŠVP.

Do vyučovacího předmětu Informatika jsou zařazena tato průřezová témata:

Enviromentální výchova, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie, které vedou k rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- motivuje k učení, vytváří takové situace, v nichž má žák radost z učení
- vybírá vhodné způsoby a postupy práce
- vede žáky k samostatnosti a tvořivosti
- vede žáky k ověřování informací, vyhledávání jich v dostupných materiálech
- uplatňuje individuální přístup k žákovi
- učí žáky organizovat a vyhodnocovat svou činnost
- vede žáky k využívání výpočetní techniky, ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce

Kompetence k řešení problému

Učitel:

- podněcuje žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- podporuje samostatnost a tvořivost
- podporuje týmovou spolupráci
- učí jak předcházet některým problémům dodržováním pravidel komunikace
- vede žáky k porovnávání informací a poznatků z různých alternativních informačních

zdrojů, a tím dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací

- vede žáky k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k výstižnému vyjadřování

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- učí žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní i sociální zdraví a nést za ně zodpovědnost
- přispívá k upevnění kladných vztahů ve třídě
- podporuje začlenění každého žáka do výuky
- vede žáky k pozitivní práci ve skupinách
- iniciuje vzájemnou pomoc žáků

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým, k ochraně autorských práv
- netoleruje hrubé a násilné chování, odhaluje skrytou agresi na internetu

Kompetence pracovní

Učitel:

- vytváří podnětné pracovní prostředí
- důsledně vede žáky k dodržování vymezených pravidel
- motivuje pochvalou za kvalitně odvedenou práci, hodnotí
- vede k čistotě pracovního prostředí
- povzbuzuje žáky k dokončení započaté práce
- rovnoměrně zapojuje všechny žáky do pracovních aktivit
- podněcuje žáky k prohlubování získaných dovedností samostatnou prací mimo vyučování

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět:: Informatika	Období: 4-5.	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Využívá základní standardní funkce počítače a nejběžnější periferie Vyhledává informace na portálech, v knihovnách, v databázích Komunikuje pomocí internetu a jiných komunikačních zařízení Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	Pozná základní části počítače, periferní zařízení, napíše dokument v MS Office, vytiskne dokument, uloží na různé druhy diskových jednotek, daný dokument změní dle daných úkolů, ukládá do souboru, používá školní výukový SW, zálohuje data, provádí úpravy obrázku v Malování, zadává dotaz do vyhledávače, otevírá vybranou stránku, využívá e-mailové adresy, uplatňuje zásady bezpečné internetové komunikace, naskenuje a upraví obrázek, následně vytiskne	5.	Mediální výchova Tvorba mediálních sdělení Multikulturní výchova- vyhledávání informací o jiných etnikách

Využití interaktivní techniky

Ve výuce všech předmětů je využívána informační, počítačová a interaktivní technika.

Technika je využívána denně.

V pátém ročníku je zařazen předmět Informatika.

Dále je tato technika využívána při spolupráci jednotlivých pedagogů při tvorbě bloků a průřezových témat – pedagogové spolupracují na tematických blocích, které se odrážejí ve všech předmětech. Žáci zpracovávají každé pololetí jeden tematický výukový projekt.

Způsoby využití – učitelé:

- tvorba učebních materiálů a pomůcek (pracovních listů, vlastních učebních textů.....)
- tvorba učebních prezentací k výuce
- tvorba materiálů k prezentaci školy (web, fotodokumentace,)
- příprava výukových bloků
- tvorba celoškolních motivovaných bloků a projektů
- příprava výuky a projektů pro průřezová témata a mezipředmětové vztahy
- usnadnění spolupráce jednotlivých pedagogů při přípravě plánů výuky v jednotlivých předmětech
- práce s interaktivní tabulí – hygiena výuky (střídání způsobů práce, pohyb....)
- využívání pro kompetence ŠVP

- využívání pro závěrečné výstupy ŠVP (tvorba testů)
- usnadnění komunikace rodina – škola

Způsoby využití – žáci :

- využívání výukových a vzdělávacích programů
- využívání internetu a internetových vyhledávačů
- příprava a zpracování projektů
- skupinová práce
- práce ve spojených ročnících málotřídní školy
- zpracovávání domácích úkolů a jejich přenášení pomocí paměťových médií
- využívání školního internetu a mailu
- usnadnění komunikace rodina – škola
- usnadnění práce handicapovaných žáků (přenosná média, možnost zvukového nahrávání výuky, možnost úpravy výukových textů.pro dyslektiky, dyskalkuliky , děti s LMD apod.....)

Učební osnovy (viz samostatná příloha)

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

vycházející ze Zákona 561/2004 sb. školský zákon a Vyhlášky 48/2005 o základním vzdělávání a některých náležitostech povinné školní docházky.

Obecné zásady hodnocení žáků

a) Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Hodnocení vychází z jasných cílů a úkolů v jednotlivých oblastech a etapách vzdělávání

Hodnocení zdůrazňuje:

- ✓ individuální pokrok žáka
- ✓ popisuje konkrétní zvládnuté oblasti vzdělávání resp. očekávaných výstupů
- ✓ podněcuje žáka k dalšímu rozvoji - ukazuje další cestu

Předpokladem úspěšného plnění vytyčených cílů školy v oblasti hodnocení vzdělávacích výsledků žáků je, aby každý žák dostával dostatečný prostor ke **zvládnutí a osvojení učiva**. Aby učivo mohlo v následujících obdobích vzdělávání plnit svoji funkci prostředníka k dosažení očekávaných výstupů RVP ZV, nestačí je s žáky pouze probrat, ale je třeba, aby si žáci základní učivo skutečně dobře osvojili.

Dobrému zvládnutí učiva napomáháme v první řadě činnostními způsoby učení, spojenými s hovorem žáků a komunikací mezi žáky a učitelem i žáky mezi sebou. Při probírání nového učiva dbáme na to, abychom ho dobře propojili s učivem předcházejícím, na které nové učivo navazuje. Takové myšlenkové operace (propojení předcházejícího a navazujícího) není většina žáků schopna, zvláště ne v mladším školním věku. Tento fakt je třeba brát stále na zřetel. Provázanost učiva žákům velmi pomáhá při osvojování nového učiva a dosahování očekávaných výstupů. Žáky průběžně informujeme, proč se určité látce učí. Neočekáváme, že žáci sami pochopí, proč se čemu učí. Neznalost cíle, smyslu a tápání žáků nepovažujeme za pozitivní motivační faktory. Usilujeme o to, aby vazba mezi předcházejícím a navazujícím učivem byla analogická. Po upozornění na analogii (obdobnost) přijímají žáci novou látku snadněji a důkladněji. Žáky směřujeme ke „znovuobjevování“ poznatků, k úvahám nad činnostmi obdobnými s těmi, které jim byly předloženy u látky předešlé.

Upřednostňujeme **pozitivní hodnocení** žáků, a to nejen při prověřování vědomostí, ale v celém procesu učení. Při výuce žáky co nejvíce chválíme, dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů. Pomáháme žákům předcházet chybám, dodáváme jim důvěru v jejich schopnost předkládané učivo dobře zvládnout a povzbuzujeme je. S žáky jednáme tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor. Pozitivně přijímáme i nesprávné závěry žáků, dáváme jim prostor pro otázky, trpělivě žákům odpovídáme a věnujeme jim individuální pozornost. Pomocí často zařazované činnostní **zpětné vazby** zjišťujeme případné nedostatky žáků hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme. Na chyby upozorňujeme žáky včas, bezprostředně, vstřícně, přátelsky a důsledně. Vyhýbáme se zaujatosti, nahodilosti či opožděnému hodnocení. Dbáme, abychom v žácích nevytvářeli pocit, že si nemohou ve svých úsudcích věřit nebo že jsou horší než jejich spolužáci. Umožňujeme

průběžně žákům poznání, že chyba se může vyskytovat v každé lidské činnosti, může mít však pro člověka různé následky podle její závažnosti. Žáky vedeme přes **sebehodnocení** a **samokontrolu** k dovednosti něco provést dokonale – bez chyby – a v přiměřeném čase. S chybou pracujeme tak, aby vyzývala žáka k většímu soustředění na plnění úkolu, k důslednější kontrole své práce, k sebezpoznání svých schopností.

Žáky hodnotíme nejprve při činnostech, při kterých máme možnost sledovat, jak pracují. Oceňujeme jejich snahu, pozornost, hodnotíme vyjadřování závěrů, oceňujeme jejich nápady. Každé upozornění na klady určitých žáků, pomáhá odstraňovat drobné nedostatky druhých žáků. Pozitivně laděná **průběžná hodnocení** a prožité pocity úspěchu při činnostech motivují žáky k učení, posilují jejich sebedůvěru a vedou je k vnitřnímu uspokojení. Tyto faktory mají pozitivní vliv na rozvoj klíčových kompetencí a na dobré osvojení učiva žáky.

Směřujeme k tomu, aby v době písemných nebo ústních hodnocení žáků, zvládalo co nejvíce žáků učivo zcela bezpečně. Ústní hodnocení, klasifikace i písemná hodnocení mají v 1. období základního vzdělávání funkci především **výchovnou a motivační**.

Úkolem učitele v prvním období vzdělávání je udržet, popřípadě vzbudit zájem žáků o učení, umožnit všem žákům osvojit si základní učivo potřebné pro další vzdělávání a pomoci všem žákům zformovat základy pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí. Z hlediska dalšího zdravého vývoje žáků je důležité umět je dovést k takovému zvládnutí učiva, aby co nejvíce z nich mohlo být v těchto ročnících hodnoceno známkou výborně nebo chvalitebně. Hodnocení **známkou** můžeme v tomto období doplňovat povzbuzujícím pozitivním **písemným hodnocením**. To, co je pro žáky povzbudivé a motivující, je jasně vyjádřená pochvala k určité činnosti nebo odpovědi, hvězdička, razítko, obrázek a bezesporu jednička. Pozitivní efekt hodnocení známkou „1“ zvyšujeme tak, že ji doplníme krátkou, třeba i jednoslovně vyjádřenou pochvalou.

Žáci jsou o způsobech a kritériích hodnocení informováni a uvědomují si, čemu se učí a proč, vědí přitom, jaké činnosti zvládli, vědí, co umí, co se po nich požaduje, z čeho mohou být zkoušeni. Velmi často proto také ústní nebo písemné zkoušení sami vyžadují. Prověřování vědomostí pro ně není stresovou situací nebo dokonce trestem, ale možností ukázat, co se naučili, možností využít svých poznatků při řešení předložených úloh, otázek a úkolů, možností jak získat dobré hodnocení, pěknou známku. Dobrý výsledek posiluje jejich sebedůvěru a motivuje je pro další činnosti a poznávání.

b) Zásady pro sebehodnocení žáků

Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitě hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce. Škola nabídne některý z dostupných srovnávacích objektivizovaných testů (SCIO, KALIBRO, CERMAT, ...), které umožní bez jakéhokoli zásahu pedagoga ověření stupně dosažených znalostí a dovedností.

- V jednotlivých učebních oblastech předem stanovíme a žákům sdělíme základní učební požadavky. Jasně formulujeme, jaké dovednosti si žáci mají osvojit, čemu se mají naučit. Žáky upozorňujeme, jaké činnosti nebo pokusy budou provádět, o čem budeme hovořit.

- Žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle, a tak vedeme žáky k bezchybnosti a poctivosti.
- Žákům **důvěřujeme** a sebehodnocení nepovažujeme za příležitost k podvádění. Díky zpětné vazbě mají učitelé i žáci přehled o tom, co a jak již zvládli. Takto vedení žáci nemají potřebu podvádět – podvádění pro ně ztrácí smysl, jelikož nevede ani k prožití pocitu úspěchu ani k cíli, kterým je dosahování co nejlepších výsledků.
- Žáky vedeme k tomu, aby si do svých učebních materiálů zaznamenávali to, co už dobře ovládají (například „hvězdičkou“). Na základě takto provedeného sebehodnocení žáků mohou učitelé následně přistupovat k individuálnímu řešení jejich problémů a nejasností.
- Používáme činností přístupy a metody učení, které umožňují žákům odhalovat chyby, hned je opravovat a brát si z nich poučení. Žákům tak průběžně umožňujeme uvědomění, co z probíraného učiva již ovládají.
- Žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti. Nejdříve dáváme příležitost projevit se žákům, kteří se v daném učivu orientují jako první. Na jejich příkladě si ostatní žáci nejlépe uvědomí vlastní stupeň poznání.
- Používáme učební materiály, ve kterých je sebehodnocení žáků zapracované.
- K sebehodnocení písemných cvičení přistupujeme teprve tehdy, až je žák schopen uvědomit si, že probírané učivo ovládá.
- Předkládáme žákům ukázky správně vypracovaných úkolů různé obtížnosti a upřesňujeme, co požadujeme na výborné ohodnocení a co je hodnoceno již jako chvalitebně. Žáci potřebují vědět, jakou náročnost úkolů mají k určitým ohodnocením zvládat. Stejně stanovíme ukazatele při hodnocení písemném bez klasifikačních stupňů. Žák potom ví, k čemu ve svém snažení směřuje a je mu tak dána možnost sebehodnocení.
- Dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení.

c) Zásady prověřování vědomostí formou prověrek a zkoušení

Před zadáním jakékoli prověrky nebo testu zvažujeme, zda:

- má hodnotit naučení určitým poznatkům,
- má diagnostikovat učební problémy.

U otázek, úloh, testů, diktátů aj., uváděných v učebnicích, předem posuzujeme jejich vhodnost pro žáky určité třídy. Při vymýšlení otázek nebo při úpravě jejich znění je vhodné, aby je překontroloval ještě jiný učitel, a to kvůli porozumění formulaci otázek žákem i kvůli posouzení jejich jednoznačnosti. Dbáme na to, aby znění úkolů a otázek bylo jasné, aby při zjišťování vzdělávacích výsledků nedocházelo k záměně nepochopení zadání za neznalost.

Při prověřování vědomostí:

- prověřujeme a hodnotíme to, o čem víme, že jsme žáky učili a naučili;
- dbáme, aby příklady, diktované věty nebo testy určené k hodnocení žáků obsahovaly jen to, co bylo s žáky dostatečně procvičeno;

- dbáme, aby zadání úloh bylo věku žáků přiměřené tj. formulované tak, aby mu žáci určitého věku mohli dobře porozumět, aby o úkolu měli již nějaké povědomí, aby se již s podobným úkolem někdy setkali;
- ústní zkoušení vedeme tak, abychom při něm zjišťovali, co žák umí, ne to, co ještě neumí;
- písemnou práci na závěr určitého celku nezádáváme předčasně, ale až když žáci svými projevy prokazují, že jsou na písemnou práci vybaveni vědomostmi;
- při prověřování učiva probíraného před delší dobou ho s žáky nejprve nějakou formou zopakujeme, a to alespoň krátce a v několika po sobě jdoucích hodinách;
- při celkovém hodnocení žáka bereme v úvahu a hodnotíme i pokrok, jaký žák za určité období udělal a jaká byla jeho snaha k odstranění nedostatků;
- všechna hodnocení vyjadřujeme jako objektivní informaci povzbudivého charakteru.

Každý žák je vybaven více či méně odlišnými individuálními předpoklady pro učení, jako jsou nadání, úsudek a píle. Za pomoci činnostních přístupů, diferenciací a v neposlední řadě pozitivního hodnocení se snažíme dosáhnout toho, aby všichni žáci zvládali základní učivo výborně. Při klasifikačním způsobu hodnocení je pak mezi žáky určitý rozdíl hlavně ve známce výborně. Někteří žáci při činnostech a samostatném plnění úkolů prokazují mnoho schopností např. aplikovat, objevovat, provádět analýzu aj., některým naopak trvá déle, než dojdou k zvládnutí učiva na výbornou a nemají zatím možnost se příliš v dalších schopnostech projevit. Obě skupiny žáků je třeba hodnotit známkou výborně. V takových případech je nejlepším osvědčeným způsobem **kombinovat známku výborně s pozitivním slovním hodnocením**, které krátce a jasně vyjádří projevené schopnosti nadaného žáka. Znamky výborně se tím od sebe odliší.

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce školy je hodnocení a klasifikace žáků. Jde o složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky. Cílem tohoto klasifikačního řádu je pomoci těmto pracovníkům a stanovit všem jednoznačně platná kritéria pro hodnocení.

Hodnocení a klasifikace žáků základní školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

V souladu s ustanovením §15, odst.4. vyhlášky při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Hodnocení a klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- jednoznačné,
- srozumitelné,
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii,
- věcné,
- všestranné.

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

PRAVIDLA HODNOCENÍ A KLASIFIKACE ŽÁKA

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace“), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy s přihlédnutím k potřebám jednotlivých dětí, názorům rodičů, po projednání pedagogickou radou a se souhlasem školské rady. V případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka, se převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení.

a) Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Prospěch žáka v jednotlivých povinných a nepovinných vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný.

Na vysvědčení se uvede číslicí.

b) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají český jazyk, cizí jazyk, prvouka, přírodověda, vlastivěda a matematika.

Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků a postupů,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů
- kvalita myšlení, ve vyšších ročnících jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem,
- přesnost a výstižnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností

Vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky uceleně, chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky v podstatě uceleně, chápe většinu vztahů mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti.

Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků nepodstatné mezery.

Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky většinou podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery.

Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti

a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Svě vědomosti nedokáže uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

c) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti má na základní škole předmět pracovní činnosti.

Při klasifikaci v uvedených předmětech v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci,
- osvojení praktických dovedností a návyků,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování bezpečnosti práce, ochrana živ. prostředí

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky

Při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti.

V praktických činnostech se dopouští občasných chyb, potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje bezpečnost při práci a v malé míře přispívá k ochraně životního prostředí. Překážky v práci překonává s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování bezpečnosti při práci a málo dbá o životní prostředí. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti.

d) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v uvedených předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností, dovedností a jejich tvořivá aplikace,
- kvalita projevu,

- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, využívá své osobní předpoklady a úspěšně je rozvíjí. Jeho projev je esteticky působivý, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky dokáže aplikovat.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, přiměřeně tvořivý, převážně samostatný. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nepodstatné nedostatky z hlediska požadavků osnov. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky dokáže aplikovat v potřebné míře.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

e) Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2

Vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

Prospěch žáka základní školy v jednotlivých předmětech a jeho chování mohou být hodnoceny formou širšího slovního hodnocení.

Širší slovní hodnocení se píše na zvláštní tiskopis vysvědčení.

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ A KLASIFIKACI

Podklady pro klasifikaci a slovní hodnocení získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové atd.), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Klasifikace

Žák 2. až 5. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň 4 známky za každé pololetí, z toho nejméně 2 za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.

Slovní hodnocení

Podklady pro širší slovní hodnocení zaznamenává učitel písemně minimálně jednou měsíčně a prokazatelným způsobem je sděluje rodičům žáků. Učitel vede portfolio prací žáka.

Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem hodnotícího období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování ve sborově. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob

doporučen ve zprávě psychologa nebo v mimořádných odůvodněných případech na základě povolení ředitele školy.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení a klasifikace, podle potřeby individuálně žákovi zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 3 dnů. Učitel sděluje všechny náležitosti, které bere v úvahu při celkovém hodnocení, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním výsledků hodnocení žákům.

Kontrolní písemné práce se provádí povinně od 3. ročníku v předmětech Matematika a Český jazyk. V ostatních předmětech nemohou sloužit jako rozhodující měřítko pro klasifikaci a učitel se opírá především o výsledky z ústních a praktických zkoušek. Ve 2. ročníku mohou být zadány písemné práce orientačně. Další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje ústní formou. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o hodnocení žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkového hodnocení žáka i způsob jeho získání (ústní zkoušení, písemné atd.). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu hodnotícího období předá tento přehled hodnocení zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Vyučující zajistí zápis hodnocení do třídního katalogu a dbá o jeho úplnost. Do katalogových listů jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka i o dalších skutečnostech hodných zvláštního zřetele. Slovní hodnocení se přikládá v kopii originálu.

Klasifikační stupeň a slovní hodnocení určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky a hodnocení žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.

Při určování stupně prospěchu a způsobu slovního hodnocení v jednotlivých předmětech na konci období hodnocení se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé období. U klasifikace je průměr známek za příslušné období pouze orientačním ukazatelem. Učitel zohledňuje více faktorů (viz výše). Výsledná známka a slovní hodnocení za dané období musí odpovídat známkám a slovnímu hodnocení, které žák získal a které bylo sděleno rodičům.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.

Na konci období hodnocení, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číselné výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a katalogových listů, popř. přiloží kopii slovního hodnocení a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na hodnocení v náhradním termínu apod.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů na třídních schůzkách, v případě potřeby kdykoliv po dohodě. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín a omluví se z vážných důvodů, poskytnou vyučující po dohodě možnost individuální konzultace. Údaje o hodnocení a chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně. Při jednání s rodiči je nutno postupovat v souladu se zásadami etiky a pedagogického taktu.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Pokud je hodnocení žáka stanoveno na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se hodnocení žáka určuje nebo ve které se k němu mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženým hodnocením nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.

Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací.

Účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí. Učitel hodnotí jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné. Před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. Prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.

KLASIFIKACE A HODNOCENÍ ŽÁKŮ S VÝVOJOVÝMI PORUCHAMI

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlídnou k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Dětem a žákům, u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení, je nezbytné po celou dobu docházky do školy věnovat speciální pozornost a péči.

Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píšící žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při hodnocení se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

Klasifikace může být provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.

Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělávání **hodnoceny** z mateřského jazyka a z jiných jazyků **slovně** (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení).

U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Dítě lze hodnotit slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden stupeň, v naprosto mimořádných případech i o několik stupňů. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci s rodiči. Při rozhodování o známce se vyučující opírá i o názor ostatních pedagogických pracovníků.

Ředitel školy může povolit, aby pro dítě se specifickými poruchami učení byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími individuální výukový plán, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy. Individuální plány mají charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícím(i), rodiči dítěte i dítětem samým; vypracovávají se krátce a rámcově v písemné formě. Výsledky se hodnotí slovně. Vychází se ze Směrnice MŠMT k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení č.j. 13 710/2001-24 ze dne 6.6.2002 ve znění pozdějších úprav.

Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován. V případě výrazné neshody v názorech rozhodne ředitel školy.

V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje především na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

CELKOVÝ PROSPĚCH ŽÁKA

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a).

Žák je hodnocen stupněm

a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení

a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e) Vyhlášky...¹,

b) **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se hodnotí těmito stupni:

- a) pracoval (a) úspěšně
- b) pracoval.(a)

U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédne k charakteru postižení. Klasifikace těchto žáků se řídí metodickým pokynem MŠMT ČR_č.j. 13 710/2001-24 ze dne 6.6.2002, případně jeho novelou . U žáka prvního až pátého ročníku s **prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení** nebo chování rozhodne ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení na základě žádosti zástupce žáka.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného

¹ § 14, odst.1, písm.e) Vyhlášky ...: Pravidla hodnocení žáků jsou součástí školního řádu a obsahují zejména zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník. (viz §52, odst.1 školského zákona).

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí (viz §52, odst.1 šk. zákona).

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. (viz §52, odst.2 šk. zákona).

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace.

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby

4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

KOMISIONÁLNÍ PŘEZKOUŠENÍ

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka (viz § 52, odst 4 šk.zákona).

Komisi pro komisionální přezkoušení (dále jen „přezkoušení“) jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad (viz § 22, odst.1 Vyhlášky...).

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním (viz §20, odst. 1 Vyhlášky). Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 Vyhlášky nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3 Vyhlášky. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi

a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

OPRAVNÉ ZKOUŠKY

Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky (viz §53, odst. 1 šk. zákona).

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální (viz §53, odst. 2 šk. zákona).

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku (viz §53, odst. 3 šk. zákona).

V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení, podle § 52 odst. 4 šk. zákona, na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Při celkovém hodnocení přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu období hodnocení zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Při určování hodnocení posuzuje učitel výsledky práce objektivně, nesmí podléhat žádnému vlivu subjektivnímu ani objektivnímu.

V případě, že předmět vyučuje v průběhu období hodnocení více učitelů, určí výsledné hodnocení za období, ten učitel, který je pověřen výsledným hodnocením po dohodě s dalším vyučujícím.

Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené období hodnocení, požádá-li o to nástupnická škola.

HODNOCENÍ CHOVÁNÍ

Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování režimu školy během období hodnocení.

Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Výchovná opatření

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci. Pochvaly jsou základním výchovným prostředkem činnosti naší školy.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Při udělení nemusí být dodržena jejich posloupnost.

Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená do katalogových listů za pololetí, v němž bylo uděleno.

Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně. K vážnějšímu opatření k posílení kázně za stejný přestupek se přistoupí pouze tehdy, jestliže předchozí opatření byla neúčinná a žák přestupek soustavně opakuje.

PRAVIDLA PRO SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ

Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitě hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce. Škola může nabídnout vedle možnosti srovnávacích objektivizovaných testů (SCIO, KALIBRO, CERMAT, ...), které jsou jednoznačně formami vnější srovnávací evaluace, také možnost využívání softwarových produktů, které umožní bez jakéhokoli zásahu pedagoga ověření stupně dosažených znalostí, dovedností,...

Žák by měl být veden k tomu, aby byl schopen posoudit úroveň následujících kompetencí (vč. kompetencí sociálních) :

- schopnost přímé aplikace získaných kompetencí v praxi,
- schopnost orientace se v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností,
- schopnost žáka prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu,
- schopnost samostatné prezentace svých znalostí formou otevřených mluvních cvičení, psaných textů ve formě úvah, zamyšlení se,...
- schopnost výběru – pochopení významu jednotlivých částí rozsáhlejších testovacích souborů, selekce nepodstatných částí a schopnost řešení dominantních částí úloh,
- schopnost změny své sociální role v kolektivu vrstevníků,
- schopnost využívání mezipředmětových vazeb,
- schopnost aplikovat etické principy v praxi,
- schopnost pochopení rovnováhy práv a povinností,
- pochopení své role v kolektivu.

VÝSTUPNÍ HODNOCENÍ

V pátém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:

- a) možnostech žáka a jeho nadání,
- b) předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka,
- c) chování žáka v průběhu povinné školní docházky,
- d) dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka.

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí v pátém ročníku, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole. V případě podání přihlášky k přijetí do oboru vzdělání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena rámcovým vzdělávacím programem talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října.

ZÁVĚR

Cílem školy je podněcovat žáky k výše uvedeným dovednostem. Usilujeme o to, aby pokud možno všichni žáci pochopili a osvojili si učivo určené pro toto období výborně nebo jen s malými nedostatky. Je to významný předpoklad pro úspěšné vytváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků v dalších obdobích základního vzdělávání.

Klasifikace spojená se slovním hodnocením patří mezi inovační způsoby hodnocení žáků a na řadě škol se prakticky osvědčila. Pozitivní kombinovaná klasifikace patří mezi specifické rysy tvořivých škol.

SEBEHODNOCENÍ – AUTOEVALUACE ŠKOLY

Cílem je zhodnocení stavu, jak funguje školní vzdělávací program, škola, a jaké je prostředí školy. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zkvalitnění procesu výuky a školního vzdělávacího programu. Prvním krokem autoevaluace bylo zjištění výchozích podmínek školy (prostřednictvím SWOT analýzy), jejíž výsledek určil směr, kterým se škola bude nadále vyvíjet.

Dále viz. příloha Tabulka evaluace

Přílohy :

- Č.1 – Tabulka evaluace
- Č.2 – Mateřská škola
- Č.3 – Školní družina
- Č. 4 – Mateřská škola